

NEPCon Interim Standard for Assessing Forest Management in Ukraine

Title: NEPCon Interim Standard for Assessing Forest Management in Ukraine

Approved by: FM Program Manager

Effective from: 19 December 2014

Contact person: Mateo Cariño Fraise

Contact email: mcf@nepcon.org

Scope: International

Date of this version: 19 December 2014

Consultation period: OPEN

Approval body: FSC®

Cover picture: FSC certified forest in Gran Canaria, Canary Islands, Spain. Mateo Cariño/NEPCon

Table of contents

1. Introduction	4
2. Background	4
3. Public Comment	4
4. Regional Standards	5
5. NEPCon Standards Structure	6
6. Indicators for Small and Large FMEs	7
7. Contents	7
Annex 1: FSC Glossary of terms	27
Annex 2: List of national and local forest and related laws and administrative requirements which apply in Ukraine	31
Annex 3: List of the multilateral environmental agreements and ILO Conventions that Ukraine has ratified	34
Annex 4: List of officially endangered species in Ukraine	35
Annex 5: Summary of the Certification Assessment Process	72

1. Introduction

A key purpose of NEPCon is to recognize good forest managers through credible independent certification of forestry practices. NEPCon is a certification body accredited by the Forest Stewardship Council™. The purpose of these standards are to provide forest managers, landowners, forest industry, scientists, environmentalists and the general public with information on the aspects of forest management operations that NEPCon evaluates to make certification decisions in the Forest Stewardship Council (FSC™) certification system. The NEPCon Generic Standards for Assessing Forest Management standards are the default starting point for the development of region-specific NEPCon Interim Standards that shall be developed in all locations where there are no existing, approved FSC standards. The principles, criteria and indicators¹ in this document are applicable for assessing all forest management operations (FMEs) with wood production as a major (though not exclusive) objective. These standards are global in application, for all forest types. This Standard will be reviewed annually and revised if needed to ensure continued conformance with all approved FSC policies, standards, directives, guidelines and advice notes that apply to the interpretation of the FSC Principles and Criteria

2. Background

Forests can be managed for many different objectives and products. Such management can occur in natural forests or plantations, for timber or non-timber forest products, include mechanized or manual harvesting, and managed by a large industrial operation or a local community or landowner cooperative. Many combinations are possible. A critical question has been - how to evaluate the wide range of ecological, socioeconomic and silviculture impacts of forest management activities in a clear and consistent fashion, based on a combination of scientific research and practical experience?

3. Public Comment

The certification process has both public and private aspects. Certification assessments are not public documents unless specifically required by law (e.g. for some public forests) or approved for public distribution by the certified operation. However, three public documents are available for each and every certified FME:

1. A public stakeholder consultation document that announces each certification assessment 45 days prior to field work;
2. The certification standard used; and,
3. A public certification summary that is produced with the results of each separate forest certification.

The public stakeholder consultation document informs the public about the assessment at least 45 days

¹ It is NEPCon philosophy to keep the certification process as straightforward and simple as possible, without sacrificing technical quality, in order to foster the value of certification as an educational, policy, and training tool. In practice this means writing as clearly as possible and keeping scientific terms to a minimum.

prior to it taking place. This document is distributed publicly prior to or during an assessment. The document is typically distributed by hand delivery, FAX, mail, or email and is posted to the NEPCon website at www.nepcon.net. The specific NEPCon standard for each assessment is also publicly available before and during the assessment and is a part of the public record for every forest certification. The public certification summary is produced as a final step of the certification process and is available only after an operation has been approved for certification. For copies of any public stakeholder consultation document or NEPCon interim Forest Management standard, visit our website at [nepcon.net](http://www.nepcon.net) <http://www.rainforest-alliance.org/forestry>. For public certification summaries visit the FSC certified organization website at <http://info.fsc.org/>, or contact NEPCon, certification headquarters (NEPCon | Filosoofi 31 | 50108 Tartu, Estonia). **We strongly encourage you to give us your input, either positive or negative, on our candidate or certified operations, certification standards, or certification procedures.**

Note on the use of this standard

All aspects of this standard are considered to be normative, including the scope, standard effective date, references, terms and definitions, tables and annexes, unless otherwise stated.

4. Regional Standards

FSC working groups around the world are developing country- or region-specific forest certification standards. NEPCon fully supports, encourages and participates wherever possible in such processes. Our experience is that the regional standard setting process is vital. Regional standard setting is an excellent way of engaging the public in important, broad ranging discussions on the future of forests and human communities. In other words, the regional standards setting process should not be seen just as a technical standards setting process, but also as a process of outreach on the topic of sustainable forest management.

As part of the FSC process, regional standards are developed by a regional working group, field-tested, revised and approved by the regional working group, and then submitted to the FSC's international headquarters for approval. The final product, if approved, is an "FSC accredited standard". Once accredited, all FSC-approved certifiers (like NEPCon) must use the endorsed regional standard as the fundamental starting point for FSC certification in that country/region. Certifiers may choose to be more rigorous than the regional standard, but they cannot be less rigorous.

In all countries or regions not covered by an FSC accredited forest stewardship standard, NEPCon will develop a locally adapted or interim standard for use in evaluating forest management operations in that designated geographic area. The adapted standard is developed from the NEPCon generic standard with modification to certification indicators to take into account the national context (e.g. legal requirements, environmental, social and economic perspectives). This draft will be translated to the official language of the country in which the FME to be evaluated is located and is be submitted for consultation at least 45 days prior to the start of fieldwork for a full assessment. Distribution to key stakeholders occurs via the Internet (email and posted on the NEPCon website), mailings and face to face meetings.

Operations certified under a previous FSC or NEPCon standard have a minimum of one year to meet any newly endorsed FSC regional standard.

NEPCon have also used other sources as basis for and inspiration for developing the indicators and verifiers of the Interim Standard. Among the documents that have been reviewed and considered in developing this Interim Standard are:

- FSC-STD-01-001 (version 4-0) FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship
- FSC-STD-20-002 (version 3-0) Structure, content and local adaptation of certification body generic Forest Stewardship Standards.
- FSC-POL-30-401 FSC certification and ILO conventions.
- FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria
- NEPCon Generic Standards for Assessing Forest Management”
- NEPCon Global Non Timber Forest Product Certification Addendum

5. NEPCon Standards Structure

The NEPCon generic standards are based directly on the FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship (**FSC-STD-01-001**) and include specific generic indicators for each criterion to create a global NEPCon standard. These indicators are the starting point from which region-specific “NEPCon Interim Standards” are developed for use in the forest by forest auditors to evaluate the sustainability of forest management practices and impacts of candidate FME.

The standards are divided into the following ten principles:

- 1.0 Compliance with Laws and FSC Principles
- 2.0 Tenure and Use Rights & Responsibilities
- 3.0 Indigenous Peoples’ Rights
- 4.0 Community Relations and Workers’ Rights
- 5.0 Benefits from the Forest
- 6.0 Environmental Impact
- 7.0 Management Plan
- 8.0 Monitoring and Assessment
- 9.0 Maintenance of High Conservation Value Forests
- 10.0 Plantations

In the standard, each FSC principle and its associated criteria is stated, along with the NEPCon generic indicators. All criteria in all principles must be evaluated in every assessment; unless certain principles are deemed not applicable by NEPCon auditors (e.g. Principle 10 will not be applicable if there are no plantations).

6. Indicators for Small and Large FMEs

As required under FSC policy NEPCon has developed indicators for certain criteria² that are specific to certain sizes of operations. Clear quantitative definitions for small versus large FMEs are included in regionalized NEPCon Interim Standards. Where these NEPCon regional thresholds are not established, large FME should be considered those larger than 50,000 ha. Small FME definition is determined by FSC regional thresholds set for small and low intensity managed forests (SLIMF) which have been set either globally by FSC (100 ha) or by FSC National Initiatives.

7. Contents

A Scope

This standard shall be the basis for FSC forest management certification of forest management enterprises in Ukraine.

B Standard effective date

This standard shall be effective from December 19, 2014

C References

FSC-STD-01-001 v. 4.0 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship

FSC-STD-01-002 (v1-0) FSC Glossary of Terms

D Terms and definitions

See annex A for glossary.

Acronyms:

FME: Forest management enterprise

FSC: Forest Stewardship Council

HCVF: High conservation value forests

² Criteria 6.1, 6.2, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 9.1, 10.5 and 10.8.

SLIMF: Small and Low Intensity Managed Forests

NEPCon Interim Standard for Assessing Forest Management in Ukraine

PRINCIPLE 1: COMPLIANCE WITH LAWS AND FSC PRINCIPLES

Forest management shall respect all applicable laws of the country in which they occur, and international treaties and agreements to which the country is a signatory, and comply with all FSC Principles and Criteria.

- 1.1. Forest management shall respect all national and local laws and administrative requirements.
 - 1.1.1. The FMO shall be established and registered in compliance with applicable laws
 - 1.1.2. FMO should meet national, state/provincial and local environmental, labor and forestry laws
 - 1.1.3. In case non-compliances with legislation are identified, corrective actions shall be implemented.
 - 1.1.4. Responsible staff shall be aware of relevant requirements of legislation and their responsibilities
 - 1.1.5. FMO shall make copies of relevant legislation available in head office and accessible to the staff. Copies may be available either on paper or as electronic versions.
- 1.2. All applicable and legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges shall be paid.
 - 1.2.1. FMO shall be aware of applicable fees, royalties and taxes.
 - 1.2.2. FMO shall present evidence that applicable fees and other financial charges are paid in time.
- 1.3. In signatory countries, the provisions of all binding international agreements, such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity, shall be respected.
 - 1.3.1. FMO shall be aware of applicable international conventions.
 - 1.3.2. No workers under the age of 15 shall be employed in the forest unless for training or educational purposes.
 - 1.3.3. No workers under the age of 18 shall be employed for operations when it is likely to jeopardize health, and safety.

- 1.4. Conflicts between laws, regulations and the FSC Principles and Criteria shall be evaluated for the purposes of certification, on a case by case basis, by the certifiers and the involved or affected parties.
 - 1.4.1. Perceived conflicts between laws and present standard shall be recorded by the FMO.
 - 1.4.2. Any conflicts identified shall be resolved through consultation between the FSC certifier, and FMO, on case by case bases.
- 1.5. Forest management areas should be protected from illegal harvesting, settlement and other unauthorized activities.
 - 1.5.1. A system to monitor and protect forest management areas from illegal harvesting, settlement and other unauthorized activities shall be implemented.
 - 1.5.2. A monitoring system with formal periodic inspections shall be documented and implemented.
 - 1.5.3. FMO shall take legal measures to prevent illegal usage of the forest area or natural resource.
 - 1.5.4. Illegal usage shall be registered and reported to the responsible authorities.
- 1.6. Forest managers shall demonstrate a long-term commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria.
 - 1.6.1. FMO shall publicly make commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria.
 - 1.6.2. FMO shall not violate FSC requirements for controlled wood (FSC-STD-30-010) in non-certified areas managed by the FMO (if applicable).
 - 1.6.3. FMO shall not run activities confronting to FSC Principles and Criteria in non-certified areas managed by the FMO.
 - 1.6.4. FMO shall disclose information on all forest areas over which the FME has some degree of management responsibility to demonstrate compliance with current FSC policies on partial certification and on excision of areas from the scope of certification.

PRINCIPLE 2: TENURE AND USE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES

Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.

- 2.1. Clear evidence of long-term forest use rights to the land (e.g. land title, customary rights, or lease agreements) shall be demonstrated.
 - 2.1.1. FMO shall have valid documents confirming forest use rights.
 - 2.1.2. The boundaries of the forest area shall be marked both in maps and on the principal access roads to the forest.

- 2.2. Local communities with legal or customary tenure or use rights shall maintain control, to the extent necessary to protect their rights or resources, over forest operations unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.
- 2.2.1. Local communities' legal or customary use rights (both timber and non-timber) shall be identified.
- 2.2.2. Local communities' legal or customary use rights (both timber and non-timber) shall be respected in forest management planning and during forest operations.
- 2.2.3. FMO shall guarantee local population access to forest with aim to harvest and collect for their own needs such non-wood forest products as berries and mushrooms.
- 2.2.4. The organization shall not restrict legal rights of local population, except for the cases when it agreed with local population.
- 2.3. Appropriate mechanisms shall be employed to resolve disputes over tenure claims and use rights. The circumstances and status of any outstanding disputes will be explicitly considered in the certification evaluation. Disputes of substantial magnitude involving a significant number of interests will normally disqualify an operation from being certified.
- 2.3.1. Effort shall be made to resolve conflicts over tenure claims through consultation aiming at achieving agreement or consent.
- 2.3.2. Records shall be maintained of disputes over tenure and use rights.
- 2.3.3. There should be no outstanding conflicts related to tenure and land use rights.

PRINCIPLE 3: INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS

The legal and customary rights of indigenous peoples to own, use and manage their lands, territories, and resources shall be recognized and respected.

- 3.1. Indigenous peoples shall control forest management on their lands and territories unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.

Criteria considered not applicable in Ukraine

- 3.2. Forest management shall not threaten or diminish, either directly or indirectly, the resources or tenure rights of indigenous peoples.

Criteria considered not applicable in Ukraine

- 3.3. Sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples shall be clearly identified in co-operation with such peoples, and recognized and protected by forest managers.

Criteria considered not applicable in Ukraine

- 3.4. Indigenous peoples shall be compensated for the application of their traditional knowledge regarding the use of forest species or management systems in forest operations. This

compensation shall be formally agreed upon with their free and informed consent before forest operations commence.

Criteria considered not applicable in Ukraine

PRINCIPLE 4: COMMUNITY RELATIONS AND WORKER'S RIGHTS

Forest management operations shall maintain or enhance the long-term social and economic well-being of forest workers and local communities.

- 4.1. The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services.
 - 4.1.1. Local communities shall be given preference in employment, training and other services.
 - 4.1.2. FMO shall help to maintain the infrastructure and social facilities of villages located within its forest area and provide firewood and other services to local communities.
- 4.2. Forest management should meet or exceed all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families.
 - 4.2.1. Employees, including contractors shall be aware of and implement safe working practices rules.
 - 4.2.2. FMO shall have in place a system for the prevention of work accidents.
 - 4.2.3. FMO shall have national certificates confirming that working places comply with national work safety requirements.
 - 4.2.4. FMO shall identify safety equipment requirements and provide the equipment for all workers operating hazardous machinery/tools and/or working in hazardous conditions.
 - 4.2.5. Forest logging company, contractors and own employers who works as chain saw operators shall be provided with and use health and safety equipment including:
 - a) helmet with eye and ear protection,
 - b) high visibility vest/jacket,
 - c) safety boots,
 - d) cut-proof trousers
 - e) protective chainsaw gloves and
 - f) first aid kit.
 - 4.2.6. Written procedures should be prepared for forest workers for emergency situations such as work accidents, fire or oil spill.

- 4.2.7. Warning signs shall be posted at access roads to sites with ongoing logging, skidding and haulage operations.
 - 4.2.8. In case the employees have to stay overnight in the forest they shall be provided with sleeping facilities, supply of food and clean water, toilet facilities etc.
 - 4.2.9 Forest machinery shall be equipped with fire extinguishers.
 - 4.2.10. Organization shall have Register of injuries records and documented measures to minimize the cases of injuries.
 - 4.2.11. Indicators under criterion 4.2 are also applicable for workers family members in case they are present at the operational sites.
 - 4.2.12. All work conducted in areas of radioactive contamination shall be performed involving obligatory radiation control according to the scheme of radiation control in forests and at forestry units.
 - 4.2.13. Results of radiation measurements for a site shall be added to the technological chart (with the density of the soils contamination being up to 15 Cu/km²) and sanitary passport (with the density of the soils contamination exceeding 15 Cu/km²) prior to the commencement of work.
 - 4.2.14. All persons allowed to work on a permanent or temporary basis in an area contaminated with radioactive nuclides shall be trained on the rules of work safety and respective instructions, being currently in force and their knowledge have been verified accordingly.
- 4.3. The rights of workers to organize and voluntarily negotiate with their employers shall be guaranteed as outlined in Conventions 87 and 98 of the International Labor Organization (ILO).
- 4.3.1. Workers of FMO shall be free to form and join a trade union of their choice without fear of intimidation or reprisal.
 - 4.3.2. FMO shall not use forced labor.
 - 4.3.3. Equal pay and benefits shall be provided for men and women for work of equal value.
 - 4.3.4. Collective bargaining with trade unions shall be carried out in good faith and with best efforts to come to an agreement.
 - 4.3.5. The minimum age for workers shall not be less than 14 years.
- 4.4. Management planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups directly affected by management operations.
- 4.4.1. FMO shall have a system for enabling participation by local communities and stakeholders in the management planning process.
 - 4.4.2. Areas of special economic, ecological, cultural or spiritual value for local communities shall be mapped and management takes considerations to these values.

4.4.3. FMO shall maintain consultations with local communities and affected groups to evaluate the social impact of forest management operations.

4.4.4. An enterprise shall prepare and maintain up to date list of stakeholders.

4.5. Appropriate mechanisms shall be employed for resolving grievances and for providing fair compensation in the case of loss or damage affecting the legal or customary rights, property, resources, or livelihoods of local peoples. Measures shall be taken to avoid such loss or damage.

4.5.1. FMO shall respect the legal rights of local communities to access the forest and collect non-timber forest products.

4.5.2 FMO has established a complaints and suggestions journals

4.5.3. FMO shall take action to consider and resolve conflicts and compensate the damage of forest operations to local communities.

PRINCIPLE 5: BENEFITS FROM THE FOREST

Forest management operations shall encourage the efficient use of the forest's multiple products and services to ensure economic viability and a wide range of environmental and social benefits.

5.1. Forest management should strive toward economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest.

5.1.1. FMO should have a financial plan detailing funding for silvicultural operations, conservation, forest protection and regeneration measures.

5.1.2. The budget shall include funds for environmental, social aspects of production associated with the maintenance of certified status (when such works such as planning, road maintenance, forestry works, accounting of wood increment and harvests, monitoring and protection of the forests).

5.2. Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products.

See also 5.4

5.2.1. Forest management should support multiple uses of forest resources, such as hunting, recreation and non-timber forest products.

5.2.2. The enterprise should, if appropriate, to expand the composition of trees and plants used for commercial purposes.

5.2.3. It shall be striving for the best and maximum use of every tree and every species.

5.3. Forest management should minimize waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.

- 5.3.1. Harvesting techniques shall be designed to avoid log damage and damage to remaining trees.
 - 5.3.2. The harvested merchantable timber shall be transported out of the logging sites to processing facilities before wood quality deterioration occurs.
 - 5.3.3. Waste generated through harvesting operations, on-site processing and extraction shall be minimized whilst leaving tops, branches, solid wood and other on the forest floor for soil conservation
- 5.4. Forest management should strive to strengthen and diversify the local economy, avoiding dependence on a single forest product.
- 5.4.1. FMO's sales policies and methods should consider needs of local processing industry.
- 5.5. Forest management operations shall recognize, maintain, and, where appropriate, enhance the value of forest services and resources such as watersheds and fisheries.
- 5.5.1. FMO shall consider areas important for mushrooms and berry picking; hunting and recreation when planning forest operations.
 - 5.5.2. FMO shall carry out documented assessment of the impact of forest management on the multiple services produced in the forest such as outdoor life, watersheds, NTFP (fishing, hunting, berries and mushrooms), protection of cultural and biological values.
- 5.6. The rate of harvest of forest products shall not exceed levels which can be permanently sustained.
- 5.6.1. The annual yield and annual allowable rate of harvest for all types of cutting shall be determined according to national legislation.
 - 5.6.2. Annual harvest shall be documented, detailing as a minimum per logging site:
 - a) felling permit
 - b) species
 - c) logging period
 - d) volume
 - e) products
 - f) area.
 - 5.6.3. Annual harvest shall not exceed annual increment unless cases connected with liquidation of outcomes caused by biotic or abiotic external factors.
 - 5.6.4. All protected areas where felling is prohibited, shall be excluded from calculation of annual allowable cut.
 - 5.6.5. Commercial harvest of NTFP shall not exceed sustainable levels.

PRINCIPLE 6: ENVIRONMENTAL IMPACT

Forest management shall conserve biological diversity and its associated values, water resources, soils, and unique and fragile ecosystems and landscapes, and, by so doing, maintain the ecological functions and the integrity of the forest.

- 6.1. Assessment of environmental impacts shall be completed appropriate to the scale, intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources and adequately integrated into management systems. Assessments shall include landscape level considerations as well as the impacts of on-site processing facilities. Environmental impacts shall be assessed prior to commencement of site-disturbing operations.
 - 6.1.1. FMO shall assess environmental impacts during management planning and designate mitigation measures in management plan.
 - 6.1.2. FMO shall prepare and implement a documented evaluation and monitoring system to minimize impact of site disturbing operations prior, during and after operations.
 - 6.1.3. FMO shall conduct environmental impact assessment prior to major forest construction and maintenance work such as constructions of new roads or maintenance of drainage systems.
 - 6.1.4. Environmental impacts of on-site processing facilities shall be assessed and controlled (e.g. waste, construction impacts, etc.).
- 6.2. Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g., nesting and feeding areas). Conservation zones and protection areas shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources. Inappropriate hunting, fishing, trapping and collecting shall be controlled.
 - 6.2.1. FMO shall have procedures to identify and record rare and endangered species of flora and fauna present within the forest area and implement it. The Ukraine Red Book may serve as a reference source for their identification.
 - 6.2.2. Known habitats of rare and endangered species shall be mapped and consideration taken in planning and implementing forest management activities.
 - 6.2.3. FMO shall cooperate with conservation organizations and authorities in mapping rare and endangered species habitats and defining conservation areas.
 - 6.2.4. Operations in the conservation zones shall be conducted so that the conservation values are not harmed or endangered.
 - 6.2.5. Conservation zones shall be demarcated on maps and if relevant also marked in the field.
 - 6.2.6. Harvesting should not be conducted in the areas of rare, endangered and threatened species and during their breeding period.
- 6.3. Ecological functions and values shall be maintained intact, enhanced, or restored, including:

- a) Forest regeneration and succession.
- b) Genetic, species, and ecosystem diversity.
- c) Natural cycles that affect the productivity of the forest ecosystem.
 - 6.3.1. Selective felling or regeneration in small groups shall be preferred in special management areas, such as water conservation zones, wetlands etc.
 - 6.3.2. Natural regeneration and local provenances should be preferred. (a, b, c).
 - 6.3.3. Thinning and harvesting operations shall favor development of mixed stands (a, b, c).
 - 6.3.4. Forest areas not affected by existing drainage ditches shall not be drained.
 - 6.3.5. FMO should develop and implement a long-term policy for switching from clear cutting to stripped-coupe and/or non-clear cutting in suitable site conditions.
 - 6.3.6. To reduce the adverse ecological effects of cutting, the following elements of a forest ecosystem (or their parts) shall be left standing forever, unless their removal is justified by safety reasons or negative implications on forest health:
 - old and hollow trees;
 - standing deadwood and snags;
 - seed trees of commercially valuable species.
 - 6.3.7. At least ten (5 in case of hardwoods) larger than average living trees per hectare, with consideration of their biological value, shall be left uncut forever on final felling sites.
 - 6.3.8. Natural reforestation shall be preferred for regeneration of logging sites, unless planting is warranted by site conditions.
- 6.4. Representative samples of existing ecosystems within the landscape shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale and intensity of operations and the uniqueness of the affected resources.
 - 6.4.1. Representative samples of existing ecosystems shall be identified in consultation with authorities, NGOs and other stakeholders.
 - 6.4.2. Identified representative samples of ecosystems shall be protected in their natural state, marked in maps.
 - 6.4.3. FMO shall protect identified representative samples of existing ecosystems on a minimum of 5% of their total forest area.
 - 6.4.4. In the protected representative sample of existing ecosystems no timber harvesting shall take place, unless required to maintain or increase the conservation values and specified by written protection rules for the protected area.

- 6.4.5. Existing drainage systems shall not be maintained in protected areas unless required to protect their conservation values according to official written protection rules or for transportation of water from bordering lands.
- 6.5. Written guidelines shall be prepared and implemented to: control erosion; minimize forest damage during harvesting, road construction, and all other mechanical disturbances; and protect water resources.
- 6.5.1. Planning documents and technological maps shall specify sites that are suitable for all-weather harvesting or winter-harvesting (frozen soil).
- 6.5.2. Temporary crossings shall be built when skid trails cross streams, small rivers and brooks.
- 6.5.3. Buffer zones shall be left along water bodies and open landscape.
- 6.5.4. Fuel and oil storage and machinery parking shall not take place in floodplains and on the ice of streams and ponds.
- 6.6. Management systems shall promote the development and adoption of environmentally friendly non chemical methods of pest management and strive to avoid the use of chemical pesticides. World Health Organization Type 1A and 1B and chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall be prohibited. If chemicals are used, proper equipment and training shall be provided to minimize health and environmental risks.
- 6.6.1. Herbicides, pesticides, fungicides and insecticides should not be used outside nurseries unless prescribed with written expertise of forest pathologist.
- 6.6.2. World Health Organization Type 1A and 1B and chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall not be used.
- 6.6.3. Workers working with chemicals storage, mixing and application shall be provided with training and personal safety equipment.
- 6.6.4. All uses of chemical substances in the forest shall be recorded, including as a minimum the following information:
- a) the name of the chemical,
 - b) the site of application,
 - c) the date and the amount of chemical applied.
- 6.6.5. Fertilizers shall not be used in forest management, with the exception of permanent seed orchards and tree nurseries, or for afforestation of degraded forest lands.

- 6.7. Chemicals, containers, liquid and solid non organic wastes including fuel and oil shall be disposed of in an environmentally appropriate manner at off site locations.
- 6.7.1. Chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes including fuel and oil shall be stored and disposed of offsite in environmentally sound and legal manner, whether from forest operations or other facilities.
 - 6.7.2. Oil absorbent kit shall be available in forest machinery and shall be used by operators to contain accidental oil spills.
 - 6.7.3. Forest machinery shall be without oil/fuel leakage.
 - 6.7.4. Appropriate oil absorbent kit or spill-proof tanks shall be used at chain saws filling points.
 - 6.7.5. Biodegradable oil should be used for chainsaws and for hydraulic oil in forest machinery.
- 6.8. Use of biological control agents shall be documented, minimized, monitored and strictly controlled in accordance with national laws and internationally accepted scientific protocols. Use of genetically modified organisms shall be prohibited.
- 6.8.1. Biological control agents shall only be used in exceptional cases; any usage shall be and shall be documented, monitored and strictly controlled.
 - 6.8.2. Genetically modified organisms shall be not used.
- 6.9. The use of exotic species shall be carefully controlled and actively monitored to avoid adverse ecological impacts.
- 6.9.1. Forests of native species shall not be converted to exotic plantations.
 - 6.9.2. Exotic species shall not be cultivated in the forest except where severe forest growth conditions (including generated by climate changes) don't allow to apply native tree species.
 - 6.9.3. The spread of invasive exotic species that have been historically introduced shall be monitored and if necessary, actions shall be taken to control or eliminate the species.
- 6.10. Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:
- a) entails a very limited portion of the forest management unit; and
 - b) does not occur on high conservation value forest areas; and
 - c) will enable clear, substantial, additional, secure, long term conservation benefits across the forest management unit.
- 6.10.1. Conversion of forest lands to non-forest land for non-forestry purposes shall be allowed only according to the exclusive decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine.
 - 6.10.2. High Conservation Value Forests shall not be converted into non-forest lands.

6.10.3. If conversion occurs, it shall be very limited in scale and not exceed 5% of the forest management unit over any 5 year period. (See FSC-DIR-20-007-ADV-10)

6.10.4. If conversion occurs, the forest manager shall demonstrate that any conversion produces long-term conservation benefits across the FMU.

PRINCIPLE 7: MANAGEMENT PLAN

A management plan – appropriate to the scale and intensity of the operations – shall be written, implemented, and kept up to date. The long-term objectives of management, and the means of achieving them, shall be clearly stated.

7.1. The management plan and supporting documents shall provide:

- a) Management objectives;
- b) Description of the forest resources to be managed, environmental limitations, land use and ownership status, socio economic conditions, and a profile of adjacent lands;
- c) Description of silvicultural and/or other management system, based on the ecology of the forest in question and information gathered through resource inventories;
- d) Rationale for rate of annual harvest and species selection;
- e) Provisions for monitoring of forest growth and dynamics;
- f) Environmental safeguards based on environmental assessments;
- g) Plans for the identification and protection of rare, threatened and endangered species;
- h) Maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership;
- i) Description and justification of harvesting techniques and equipment to be used.

7.1.1. FMO management plan, or its appendices shall include:

- a) Management objective (a).
- b) A general description of the history, including ownership and use of the forest management area (b).
- c) A stand level description of the forest resources including area, site type/forest type, soil type, species, age class distribution, height, site class, average diameter (dbh) and volume (b, c).
- d) Summaries for the total forest area including total area (ha), forest cover percentage, area by site types/forest type, age class distribution, total annual increment and average volume per hectare (b, c, d).
- e) Provisions for monitoring of forest growth and dynamics (e);

- f) Description and justification of the management system used, including types of silvicultural systems used.
- g) general description of monitoring activities implemented to ensure conservation of protected areas and HCVF resources (f, g)
- h) Maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership (h)
- i) Description and justification of harvesting techniques and equipment to be used (i)

7.1.2. Forest management plan shall:

- a) explain how the AAC was calculated for the area under assessment and,
- b) provide rationale for rate of annual harvest from main cutting, thinning and other types of cutting.

7.1.3. The management plan should include:

- a) fire prevention and protection measures;
- b) pest and disease control measures;
- c) provision of machinery/equipment for fire detection and suppression.

7.1.4. The management plan shall contain:

- Maps of forest resources, including boundaries of protected areas,
- Maps of planned management activities.

7.2. The management plan shall be periodically revised to incorporate the results of monitoring or new scientific and technical information, as well as to respond to changing environmental, social and economic circumstances.

7.2.1. The management plan shall be periodically revised to respond to changing environmental, social and economic circumstances.

7.2.2. FMO shall incorporate result of monitoring data into the management planning process.

7.2.3. Revision of management plan shall occur consistent with legal requirements.

7.2.4. The following zones of radioactive contamination shall be singled out alongside with other zones:

I- 1- 5 Cu/km²

II- 5-15 Cu/km²

III- 15-40 Cu/km²

IY- 40 and more Cu/km²

7.2.5. The following measures shall be planned and implemented in all of the contaminated areas: arrangement of wildfire protection, construction of reservoirs, protection of forests from fires, pests, diseases and violations of the forest use rules.

7.3. Forest workers shall receive adequate training and supervision to ensure proper implementation of the management plan.

7.3.1 Training requirements for FMO staff including contractors shall be defined and implemented covering all relevant aspects of the management plan and the FSC requirements including technical, economic, social and environmental issues.

7.3.2. All forest operations shall be carried out under the control and supervision to ensure adequate implementation of forest management plan.

7.4. While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.

7.4.1. A summary of the elements of criterion 7.1 elements of the management plan shall be made available to stakeholders. The public summary may be published in internet and posted in local community centers.

PRINCIPLE 8: MONITORING AND ASSESSMENT

Monitoring shall be conducted -- appropriate to the scale and intensity of forest management -- to assess the condition of the forest, yields of forest products, chain of custody, management activities and their social and environmental impacts.

8.1. The frequency and intensity of monitoring should be determined by the scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment. Monitoring procedures should be consistent and replicable over time to allow comparison of results and assessment of change.

8.1.1. FMU shall have consistent and repeatable monitoring procedures for consistent and frequent monitoring of the aspects mentioned in 8.2, which allows comparison of the results and assessment of changes.

8.1.2. The frequency and intensity of monitoring shall be based on the volume and the relative complexity of forest management operations as well as the vulnerability of the forest resource management.

8.1.3. FMO shall identify staff members with responsibility to for implementing monitoring programmes.

8.1.4. The radiation-ecological monitoring of forests shall be carried out in order to study the radiation situation in the forests and development on the basis of these forecasts of pollution of forests and forest products, guidelines for forest management and use of the forest and its products.

8.2. Forest management should include the research and data collection needed to monitor, at a minimum, the following indicators:

- a) Yield of all forest products harvested.
- b) Growth rates, regeneration and condition of the forest.
- c) Composition and observed changes in the flora and fauna.
- d) Environmental and social impacts of harvesting and other operations.
- e) Costs, productivity, and efficiency of forest management.

8.2.1. Forest management shall include data collection to monitor the following indicators:

- Yields of all forest products harvested;
- Commercial harvest of NTFP such as seeds, seedling, game, greenery and Christmas trees;
- Silviculture (growth rates, composition, regeneration and forest condition);
- all possible impact of harvesting and other operations;
- costs, productivity and efficiency of forest management.

8.2.2. Forest management should include data collection to monitor the following indicators:

- Environment (environmental changes affecting flora, fauna, soil and water resources; outbreak of pest, invasive species, habitats of rare and endangered species, area of buffer zones and protected stands);
- Socioeconomic aspects (forest management costs, yields of all products, and changes in community and worker relations or conditions);
- High Conservation Value Forests.

8.3. Documentation shall be provided by the forest manager to enable monitoring and certifying organisations to trace each forest product from its origin, a process known as the "chain of custody."

8.3.1. FMO has established and implemented procedures according to FM-35 Chain-of-Custody Standard for Forest Management Enterprises (FMEs)

8.3.2. Illegally logged wood reclaimed by the operation shall not be sold as certified.

8.4. The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan.

8.4.1. Revision of management and operating plans shall consider monitoring results (see 7.2.2).

8.5. While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the results of monitoring indicators, including those listed in Criterion 8.2.

8.5.1. FMO shall make publicly available a summary of the monitoring results including elements listed in FSC P&C 8.2.

PRINCIPLE 9 : MAINTENANCE OF HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS

Management activities in high conservation value forests shall maintain or enhance the attributes that define such forests. Decisions regarding high conservation value forests shall always be considered in the context of a precautionary approach.

9.1. Assessment to determine the presence of the attributes consistent with High Conservation Value Forests will be completed, appropriate to scale and intensity of forest management.

9.1.1. FMO shall carry out an assessment of the FMU sufficient to identify all parts of the FMU that have each of the following attributes:

- a) HCV1. Forest areas containing globally, regionally or nationally significant concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia), such as Natura 2000 sites.
- b) HCV2. Forest areas containing globally, regionally or nationally significant large landscape level forests, contained within, or containing the management unit, where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance, such as intact forest landscapes.
- c) HCV3. Forest areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems, such as Natura 2000 sites and Woodland Key Habitats.
- d) HCV4. Forest areas that provide basic services of nature in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control), such as areas important for drinking water.
- e) HCV5. Forest areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health).
- f) HCV6. Forest areas critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in cooperation with such local communities).

9.1.2. Information on identified high conservation value forests and habitats of rare and endangered species shall be included in the management plan, operating plans and on maps.

See also 3.3, 6.2, 6.3, 6.4.

9.1.3. Enterprise shall be open and ready to cooperate with governmental organizations and experts in environmental protection by definition and protection of HCVF.

9.2. The consultative portion of the certification process must place emphasis on the identified conservation attributes, and options for the maintenance thereof.

9.2.1. Stakeholders including environmental NGOs should be consulted to identify HCVF.

- 9.2.2. An enterprise shall document in written form the whole process of consultation with stakeholders.
- 9.2.3. Consultation with stakeholders must demonstrate that the organization is consistent in the allocation and protection of HCVF
- 9.3. The management plan shall include and implement specific measures that ensure the maintenance and/or enhancement of the applicable conservation attributes consistent with the precautionary approach. These measures shall be specifically included in the publicly available management plan summary.
 - 9.3.1. FMO shall identify in forest management plan the level of protection needed for preservation of applicable conservation attributes in consultation with stakeholders.
 - 9.3.2. Measures to maintain and preserve High Conservation Value Forests shall be included in the management plan and/or other public document (see also Criterion 7.5.).
- 9.4. Annual monitoring shall be conducted to assess the effectiveness of the measures employed to maintain or enhance the applicable conservation attributes.
 - 9.4.1. HCVF shall be monitored on a regular basis to avoid activities such as illegal logging that might endanger the conservation values.
 - 9.4.2. FMO should support independent monitoring of maintenance of conservation attributes of High Conservation Value Forests by other stakeholders.

PRINCIPLE 10: PLANTATIONS

Plantations shall be planned and managed in accordance with Principles and Criteria 1–9, and Principle 10 and its Criteria. While plantations can provide an array of social and economic benefits, and can contribute to satisfying the world's needs for forest products, they should complement the management of, reduce pressures on, and promote the restoration and conservation of natural forests.

- 10.1. The management objectives of the plantation, including natural forest conservation and restoration objectives, shall be explicitly stated in the management plan, and clearly demonstrated in the implementation of the plan.

Criteria considered not applicable in Ukraine

- 10.2. The design and layout of plantations should promote the protection, restoration and conservation of natural forests, and not increase pressures on natural forests. Wildlife corridors, streamside zones and a mosaic of stands of different ages and rotation periods, shall be used in the layout of the plantation, consistent with the scale of the operation. The scale and layout of plantation blocks shall be consistent with the patterns of forest stands found within the natural landscape.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.3. Diversity in the composition of plantations is preferred, so as to enhance economic, ecological and social stability. Such diversity may include the size and spatial distribution of management units within the landscape, number and genetic composition of species, age classes and structures.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.4. The selection of species for planting shall be based on their overall suitability for the site and their appropriateness to the management objectives. In order to enhance the conservation of biological diversity, native species are preferred over exotic species in the establishment of plantations and the restoration of degraded ecosystems. Exotic species, which shall be used only when their performance is greater than that of native species, shall be carefully monitored to detect unusual mortality, disease, or insect outbreaks and adverse ecological impacts.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.5. A proportion of the overall forest management area, appropriate to the scale of the plantation and to be determined in regional standards, shall be managed so as to restore the site to a natural forest cover.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.6. Measures shall be taken to maintain or improve soil structure, fertility, and biological activity. The techniques and rate of harvesting, road and trail construction and maintenance, and the choice of species shall not result in long term soil degradation or adverse impacts on water quality, quantity or substantial deviation from stream course drainage patterns.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.7. Measures shall be taken to prevent and minimise outbreaks of pests, diseases, fire and invasive plant introductions. Integrated pest management shall form an essential part of the management plan, with primary reliance on prevention and biological control methods rather than chemical pesticides and fertilisers. Plantation management should make every effort to move away from chemical pesticides and fertilisers, including their use in nurseries. The use of chemicals is also covered in Criteria 6.6 and 6.7.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.8. Appropriate to the scale and diversity of the operation, monitoring of plantations shall include regular assessment of potential on-site and off-site ecological and social impacts, (e.g. natural regeneration, effects on water resources and soil fertility, and impacts on local welfare and social well-being), in addition to those elements addressed in principles 8, 6 and 4. No species should be planted on a large scale until local trials and/or experience have shown that they are ecologically well-adapted to the site, are not invasive, and do not have significant negative ecological impacts on other ecosystems. Special attention will be paid to social issues of land acquisition for plantations, especially the protection of local rights of ownership, use or access.

Criteria considered not applicable in Ukraine

10.9. Plantations established in areas converted from natural forests after November 1994 normally shall not qualify for certification. Certification may be allowed in circumstances where sufficient evidence is submitted to the certification body that the manager/owner is not responsible directly or indirectly for such conversion.

Criteria considered not applicable in Ukraine

Annex 1: FSC Glossary of terms

Biological diversity: The variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are a part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems. (See Convention on Biological Diversity, 1992)

Biological control agents: Living organisms used to eliminate or regulate the population of other living organisms.

Biological diversity values: The intrinsic, ecological, genetic, social, economic, scientific, educational, cultural, recreational and aesthetic values of biological diversity and its components. (See Convention on Biological Diversity, 1992)

Chain of custody: The channel through which products are distributed from their origin in the forest to their end-use.

Chemicals: The range of fertilizers, insecticides, fungicides, and hormones which are used in forest management.

Criterion (pl. Criteria): A means of judging whether or not a Principle (of forest stewardship) has been fulfilled.

Customary rights: Rights which result from a long series of habitual or customary actions, constantly repeated, which have, by such repetition and by uninterrupted acquiescence, acquired the force of a law within a geographical or sociological unit.

Ecosystem: A community of all plants and animals and their physical environment, functioning together as an interdependent unit.

Endangered species: Any species which is in danger of extinction throughout all or a significant portion of its range.

Exotic species: An introduced species not native or endemic to the area in question.

Forest integrity: The composition, dynamics, functions and structural attributes of a natural forest.

Forest management/manager: The people responsible for the operational management of the forest resource and of the enterprise, as well as the management system and structure, and the planning and field operations.

Forest management unit (FMU): a clearly defined forest area with mapped boundaries, managed by a single managerial body to a set of explicit objectives which are expressed in a self-contained multi-year management plan.

Forest stewardship: forest management which, in conformity with the FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship, is environmentally responsible, socially beneficial, and economically viable.

Genetically modified organisms: Biological organisms which have been induced by various means to consist of genetic structural changes.

Indicator: a quantitative or qualitative variable which can be measured or described, and which provides a means of judging whether a forest management unit complies with the requirements of an FSC Criterion. Indicators and the associated thresholds thereby define the requirements for responsible forest management at the level of the forest management unit and are the primary basis of forest evaluation.

Indigenous lands and territories: The total environment of the lands, air, water, sea, sea-ice, flora and fauna, and other resources which indigenous peoples have traditionally owned or otherwise occupied or used. (Draft Declaration of the Rights of Indigenous Peoples: Part VI)

Indigenous peoples: "The existing descendants of the peoples who inhabited the present territory of a country wholly or partially at the time when persons of a different culture or ethnic origin arrived there from other parts of the world, overcame them and, by conquest, settlement, or other means reduced them to a non-dominant or colonial situation; who today live more in conformity with their particular social, economic and cultural customs and traditions than with the institutions of the country of which they now form a part, under State structure which incorporates mainly the national, social and cultural characteristics of other segments of the population which are predominant." (Working definition adopted by the UN Working Group on Indigenous Peoples).

High Conservation Value Forests: High Conservation Value Forests are those that possess one or more of the following attributes:

- a) Forest areas containing globally, regionally or nationally significant : concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia); and/or large landscape level forests, contained within, or containing the management unit, where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance
- b) Forest areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems
- c) Forest areas that provide basic services of nature in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control)
- d) Forest areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health) and/or critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in cooperation with such local communities).

Landscape: A geographical mosaic composed of interacting ecosystems resulting from the influence of geological, topographical, soil, climatic, biotic and human interactions in a given area.

Local laws: Includes all legal norms given by organisms of government whose jurisdiction is less than the national level, such as departmental, municipal and customary norms.

Long term: The time-scale of the forest owner or manager as manifested by the objectives of the management plan, the rate of harvesting, and the commitment to maintain permanent forest cover. The length of time involved will vary according to the context and ecological conditions, and will be a function of how long it takes a given ecosystem to recover its natural structure and composition following harvesting or disturbance, or to produce mature or primary conditions.

Native species: A species that occurs naturally in the region; endemic to the area.

Natural cycles: Nutrient and mineral cycling as a result of interactions between soils, water, plants, and animals in forest environments that affect the ecological productivity of a given site.

Natural Forest: Forest areas where many of the principal characteristics and key elements of native ecosystems such as complexity, structure and diversity are present, as defined by FSC approved national and regional standards of forest management.

Non-timber forest products: All forest products except timber, including other materials obtained from trees such as resins and leaves, as well as any other plant and animal products.

Other forest types: Forest areas that do not fit the criteria for plantation or natural forests and which are defined more specifically by FSC-approved national and regional standards of forest stewardship.

Plantation: Forest areas lacking most of the principal characteristics and key elements of native ecosystems as defined by FSC-approved national and regional standards of forest stewardship, which result from the human activities of either planting, sowing or intensive silvicultural treatments.

Precautionary approach: Tool for the implementation of the precautionary principle.

Principle: An essential rule or element; in FSC's case, of forest stewardship.

Silviculture: The art of producing and tending a forest by manipulating its establishment, composition and growth to best fulfil the objectives of the owner. This may, or may not, include timber production.

SLIMF (small or low intensity managed forest): a forest management unit which meets specific FSC requirements related to size and/or intensity of timber harvesting, and can therefore be evaluated by certification bodies using streamlined evaluation procedures. The applicable FSC requirements are defined in *FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria*.

Stakeholder: individuals and organizations with a legitimate interest in the goods and services provided by an FMU; and those with an interest in the environmental and social effects of an FMU's activities, products and services. They include: those individuals and organizations which exercise statutory environmental control over the FMU; local people; employees; investors and insurers; customers and consumers; environmental interest and consumer groups and the general public [modified from Upton and Bass, 1995].

Succession: Progressive changes in species composition and forest community structure caused by natural processes (nonhuman) over time.

Tenure: Socially defined agreements held by individuals or groups, recognized by legal statutes or customary practice, regarding the "bundle of rights and duties" of ownership, holding, access and/or usage of a particular land unit or the associated resources there within (such as individual trees, plant species, water, minerals, etc.).

Threatened species: Any species which is likely to become endangered within the foreseeable future throughout all or a significant portion of its range.

Use rights: Rights for the use of forest resources that can be defined by local custom, mutual agreements, or prescribed by other entities holding access rights. These rights may restrict the use of particular resources to specific levels of consumption or particular harvesting techniques

Annex 2: List of national and local forest and related laws and administrative requirements which apply in Ukraine

National Laws

"Forest Code of Ukraine" of 21.01.1994 №3852-XII

"Land Code of Ukraine" of 25.10.2001 №2768- III

"Water Code of Ukraine" of 6.06.1995 №213/95-BP

Criminal Code of Ukraine of 05.04.2001 №2341-III

Law of Ukraine "On the Environmental Protection" of 26.06 1991, N 1268-XII

Law of Ukraine "On the Nature Conservation Areas in Ukraine" of 16.06.1992, N 2456-XII

Law of Ukraine "On Fauna" of 13.12.2001, N № 2894-III

Law of Ukraine "On Flora" of 9.04.1999, №591-XIV

Law of Ukraine "On the National Program of the Establishment of National Ecological Network in Ukraine for 2000-2015" of 21.09.2000, N 1989-III

Law of Ukraine "On the moratorium on clear cuttings in fir-beech forests located on mountainous slopes in Carpathian region" of 10.02.2000, N 1436-14

Law of Ukraine "On the Red Book of Ukraine" of 07.02.2002, N 3055-III

Law of Ukraine "On the Ecological Network of Ukraine", of 24.06.2004, N 1864-IV

Decrees and Orders of the Cabinet Ministry of Ukraine

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Sanitary Rules in Ukrainian Forests" of 27.07.1995, N 555

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Order of the Dividing of Forests on the Categories and the Assignment of Especially Protective Forest Plots" of 16.05.2007, N 733

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the approval of the Rules of Final Harvesting Felling in Carpathian mountainous forests" of 22.10.2008, N 929

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Rules of Forest Regeneration" of 01.03.2007, N 303

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Order of Special Using of Forest Resources" of 23.03.2007, N 761

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Order for the Issue of Special Permits for the Using of Forest Resources" of 23.05.2007, N 761

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Rules for the Procurement of the Turpentine in Ukrainian Forests" of 08.02.1996, N 185

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Order for the Procurement of the Secondary Forest Products and the Implementation of Collateral Forest Using in Ukrainian Forests" of 23.04.1996, N 449

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Rules for the Improvement of Qualitative Composition in Forests" of 12.05.2007, N 724

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of Stamp Taxes for Forest Tree Species and Taxes for Turpentine" of 20.01.1997, N 44

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Concept of Biological Diversity Conservation in Ukraine" of 12.05.1997, N 439

Decision of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Provisional Order of the Issue of the Certificates about the Origin of Timber and Timber Products for Export Operations" of 21.12.2005, N 1260

Direction of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Concept of Forestry Reforming and Development" of 18.04.2006, N 208-p

Direction of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Concept of the National Ecological Policy of Ukraine for the Period till 2020" of 17.10.2007, N 880-p

Direction of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Approval of the Concept of the Development of Unified State System of Electronic Accounting for Timber" of 16.09.2009, N 1090-p

Labor safety normative acts

State Standard Labour Protection Regulation "The Regulations on the Development of Labour Protection Instructions on Enterprise", RALP 0.00-4.15-98

The Order of State Committee of Ukraine on the Supervision for Labor Protection "On the Approval of the Model Regulations about the Order of Training and Testing on Labour Protection Issues" of 26.01.2005 N 15

The Order of the Ministry of Public Health "On the Approval of State Sanitary-Hygienic Standard "Sanitary-Hygienic Standard of the Specific Activity of Radionuclides (137)Cs та (90)Sr in Timber and Timber Products" of 31.10.2005, N 573

Orders of State Authorities

The Order of State Forestry Committee of Ukraine "On the approval of the Rules of Final Harvesting Felling" of 23.12.2009, N 364

The Order of the Ministry of Forestry of Ukraine "On the approval of the Instruction on the Planning, Acceptance, Assessment and Quality Estimation of Planted Forest Sites" of 08.06.1997, N 62

The Order of State Forestry Committee of Ukraine "On the approval of the Methodology for the Calculation of the Annual Allowable Cutting Rate" of 14.09.2000, N 105

The Order of State Forestry Committee of Ukraine , Ministry of the Economy of Ukraine, Ministry of the Environmental Protection and Nuclear Safety of Ukraine, State Tax Administration of Ukraine, "On the approval of the Instruction on the Mechanism to Charge Taxes for the Special Using of Forest Resources and using of Forest Fund Land Sites" of 15.10.1999, N 91/241/123/236/565

The Order of State Committee of Ukraine on the Supervision for Labor Protection "The Norms of Free Issue of Workwear, Safety Footwear and Other Personal Protection Equipment" of 25.04.2005, N 65

The Order of State Committee of Ukraine on the Supervision for Labor Protection "The Regulations on the Order for the Provision of Workers with the Workwear, Safety Footwear and Other Personal Protection Equipment" of 29.10.1996, N 170

The Order of State Committee of Ukraine on the Supervision for Labor Protection "The Rules of Labour Protection for Forestry and Timber Industry Workers " of 13.07.2005, N 119

Annex 3: List of the multilateral environmental agreements and ILO Conventions that Ukraine has ratified

Multilateral environmental agreements ratified by Ukraine

1. Convention on Biological Diversity (CBD)
2. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern Convention)
3. UN Framework Convention on Climate Change (UN FCCC)
4. Convention on Wetlands of International Importance (Ramsar Convention)
5. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)
6. Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage
7. Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy (PEBLDS)

ILO conventions ratified by Ukraine

1. Forced Labour Convention, 1930
2. Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948
3. Migration of Labour Convention, 1949
4. Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949
5. Equal Remuneration Convention, 1951
6. Abolition of Forced Labour Convention, 1957
7. Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958
8. Minimum Wage Fixing Convention, 1970
9. Minimum Age Convention, 1973
10. Human Resources Development Convention, 1975
11. Occupational Safety and Health Convention, 1981
12. Worst Forms of Child Labour Convention, 1999
13. Code of International Labour Organization on occupation safety and health protection in Forestry (ILO), 1998

Annex 4: List of officially endangered species in Ukraine

Rare and endangered species of plants

Ukrainian name	Latin name
Адiант венерин волос	<i>Adiantum capillus-veneris</i> L.
Айстра альпiйська	<i>Aster alpinus</i> L.
Аконiт Бессера	<i>Aconitum besserianum</i> Andr. ex Trautv.
Аконiт Жакена	<i>Aconitum jacquinii</i> Rchb.
Аконiт несправжньо-протиотруйний	<i>Aconitum pseudanthora</i> Błocki ex Pacz.
Аконiт опушеноплодий	<i>Aconitum lasiocarpum</i> (Rchb.) Göyer
Альдрованда пухирчата	<i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.
Анакамтодон сплахноподiбний	<i>Anacamptodon splachnoides</i> (Froel. ex Brid.) Brid.
Анектангiй Ганделя	<i>Anoectangium handelii</i> Schiffn.
Анограма тонколиста	<i>Anogramma leptophylla</i> (L.) Link
Армерiя покутська	<i>Armeria pocutica</i> Pawł.
Аспленiй Бiлло	<i>Asplenium billotii</i> F.W.Schultz
Аспленiй Гейфлера	<i>Asplenium x heufleri</i> Reichardt
Аспленiй чорний	<i>Asplenium adiantumnigrum</i> L.
Астрагал безстрiлковий	<i>Astragalus exscapus</i> L.
Астрагал Геннiнга	<i>Astragalus henningii</i> (Steven) Boriss.
Астрагал днiпровський	<i>Astragalus borysthenticus</i> Klokov
Астрагал донський	<i>Astragalus tanaiticus</i> K.Koch
Астрагал зiгнутий	<i>Astragalus reduncus</i> Pall.
Астрагал Крайни	<i>Astragalus krajinae</i> Domin
Астрагал крейдолубний	<i>Astragalus cretophilus</i> Klokov
Астрагал монпелiйський	<i>Astragalus monspessulanus</i> L.
Астрагал одеський	<i>Astragalus odessanus</i> Besser
Астрагал пiщаний	<i>Astragalus arenarius</i> L.
Астрагал подiбний	<i>Astragalus similis</i> Boriss.
Астрагал понтiйський	<i>Astragalus ponticus</i> Pall.
Астрагал сарептський	<i>Astragalus sareptanus</i> A.Beck.
Астрагал сизий	<i>Astragalus glaucus</i> M.Bieb.
Астрагал Цингера	<i>Astragalus zingeri</i> Korsh.
Астрагал шерстистоквiтковий	<i>Astragalus dasyanthus</i> Pall.
Астрагал щетинистий	<i>Astragalus setosulus</i> Gontsch.
Астрагал яйцеплiдний	<i>Astragalus testiculatus</i> Pall.
Астраканта арнакантова	<i>Astracantha arnacantha</i> (M.Bieb.) Podlech
Аталамiя Спатиза	<i>Athalamia spathysii</i> (Lindenb.) S.Hatt.

Білоцвіт літній	<i>Leucjum aestivum</i> L.
Бамбузіна Бребіссона	<i>Bambusina brebissonii</i> Kütz. ex Kütz.
Баранець звичайний	<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank et Mart.
Батрахоспермум драглистий	<i>Batrachospermum gelatinosum</i> (L.) D. C.
Батрахоспермум зовнішньоплідний	<i>Batrachospermum ectocarpum</i> Sirodot
Беладона звичайна	<i>Atropa belladonna</i> L.
Береза дніпровська	<i>Betula borysthenica</i> Klokov
Береза Клокова	<i>Betula klokovii</i> Zaverucha
Береза низька	<i>Betula humilis</i> Schrank
Береза темна	<i>Betula obscura</i> A.Kotula
Берека	<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz
Билинець довгорогий	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br.
Билинець найзапашніший	<i>Gymnadenia odoratissima</i> (L.) Rich. (Orchis odoratissima L.)
Билинець щільноквітковий	<i>Gymnadenia densiflora</i> (Wahlenb.) A.Dietr.
Білотка альпійська	<i>Leontopodium alpinum</i> Cass.
Білоцвіт весняний	<i>Leucjum vernum</i> L.
Борідник паростковий	<i>Jovibarba sobolifera</i> (Sims.) Opiz
Борідник шерстистоволосистий	<i>Jovibarba hirta</i> (L.) Opiz
Борщівник лігустиколистий	<i>Heracleum ligusticifolium</i> M.Bieb.
Борщівник пухнастий	<i>Heracleum pubescens</i> (Hoffm.) M.Bieb.
Брандушка різнобарвна	<i>Bulbocodium versicolor</i> (Ker Gawl.) Spreng.
Бріопсис адріатичний	<i>Bryopsis adriatica</i> (J. Agardh) Menegh.
Бровник однобульбовий	<i>Herminium monorchis</i> (L.) R. Br.
Бруслина карликова	<i>Euonymus nana</i> M. Bieb.
Будяк пагорбовий	<i>Carduus collinus</i> Waldst. et Kit.
Бузок угорський	<i>Syringa josikaea</i> J.Jacq. ex Rchb.
Булатка великоквіткова	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce
Булатка довголиста	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch
Булатка червона	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.
Бульбохета майже квадратна	<i>Bulbochaete subquadrata</i> Mrozińska-Webb
Бурачок Борзи	<i>Alyssum borzaeanum</i> Nyör.
Бурачок голоніжковий	<i>Alyssum gymnopodum</i> P.Smirn.
Бурачок савранський	<i>Alyssum savranicum</i> Andrz.
Вайда прибережна	<i>Isatis littoralis</i> Steven ex DC.
Вальдштейнія гравілатоподібна	<i>Waldsteinia geoides</i> L.
Верба альпійська	<i>Salix alpina</i> Scop.
Верба лапландська	<i>Salix lapponum</i> L.
Верба Старке	<i>Salix starkeana</i> Willd.
Верба трав'яна	<i>Salix herbacea</i> L.

Верба туполиста	<i>Salix retusa</i> L.
Верба чорнична	<i>Salix myrtilloides</i> L.
Вероніка безлиста	<i>Veronica aphylla</i> L.
Вероніка кущикова	<i>Veronica fruticans</i> Jacq.
Вероніка стокроткова	<i>Veronica bellidioides</i> L.
Вишня Клокова	<i>Cerasus klokovii</i> Sobko
Відкасник осотоподібний	<i>Carlina cirsioides</i> Klokov
Відкасник татарниколистий	<i>Carlina onopordifolia</i> Besser ex Szafer, Kulcz. et Pawł.
Вітеринка нарцисоквіткова	<i>Anemone narcissiflora</i> L.
Вовна гірська пухнаста	<i>Cortusa matthioli</i> L. subsp. pubens (Schott, Nyman et Kotschy) Jév.
Вовче лико кримське	<i>Daphne taurica</i> Kotov
Вовче лико пахуче	<i>Daphne cneorum</i> L.
Вовче лико Софії	<i>Daphne sophia</i> Kalen.
Водяний горіх плаваючий	<i>Trapa natans</i> L. s.l.
Водяний жовтець плаваючий	<i>Batrachium fluitans</i> (Lam.) Wimm.
Волошка білоперлинна	<i>Centaurea margarita-alba</i> Klokov
Волошка Ванькова	<i>Centaurea vankovii</i> Klokov
Волошка великопридаткова	<i>Centaurea appendicata</i> Klokov
Волошка верболиста	<i>Centaurea salicifolia</i> M. Bieb.
Волошка донецька	<i>Centaurea donetzica</i> Klokov
Волошка козяча	<i>Centaurea caprina</i> Steven
Волошка Компера	<i>Centaurea comperiana</i> Steven
Волошка Конки	<i>Centaurea konkae</i> Klokov
Волошка короткоголова	<i>Centaurea breviceps</i> Iljin
Волошка напівзаконна	<i>Centaurea semijusta</i> Juz.
Волошка несправжньо-блідолускова	<i>Centaurea pseudoleucolepis</i> Kleopow
Волошка Пачоського	<i>Centaurea paczoskii</i> Kotov ex Klokov
Волошка первинногерберова	<i>Centaurea protogerberi</i> Klokov
Волошка первинноперлинна	<i>Centaurea protomargaritacea</i> Klokov
Волошка перлиста	<i>Centaurea margaritacea</i> Ten.
Волошка Сарандінакі	<i>Centaurea sarandinakiae</i> N. B. Illar.
Волошка Стевена	<i>Centaurea steveniana</i> Klokov
Волошка Талієва	<i>Centaurea taliewii</i> Kleopow
Вошерія прибережна	<i>Vaucheria litorea</i> Hoffm. – Bang. et C. Agardh
Вудсія альпійська	<i>Woodsia alpina</i> (Bolton) S. F. Gray
Вудсія ельбська	<i>Woodsia ilvensis</i> (L.) R. Br.
Гадюча цибулька гроноподібна	<i>Muscari botryoides</i> (L.) Mill.
Гапломітрий Гукера	<i>Haplomitrium hookeri</i> (Sm.) Nees
Гвоздика бесарабська	<i>Dianthus bessarabicus</i> Klokov

Гвоздика бузька	<i>Dianthus hypanicus</i> Andrz.
Гвоздика гарна	<i>Dianthus speciosus</i> Rchb.
Гвоздика гренобльська	<i>Dianthus gratianopolitanus</i> Vill.
Гвоздика несправжньопізня	<i>Dianthus pseudoserotinus</i> Błocki
Гелодій Бландова	<i>Helodium blandowii</i> (F.Weberet D.Mohr) Warnst.
Гельмінтора розчепірена	<i>Helminthora divaricata</i> (C. Agardh) J. Agardh
Генедієла Гайма	<i>Hennediella heimii</i> (Hedw.) R.H. Zander
Генікулярія спіротенієва	<i>Genicularia spirotaenia</i> (de Bary) de Bary
Гетерофіл споріднений	<i>Heterophyllum affine</i> (Hook.) M. Fleisch.
Гіацинтик Палласів	<i>Hyacinthella pallasiana</i> (Steven) Losinsk.
Гісоп крейдовий	<i>Hyssopus cretaceus</i> Dubjan.
Глевчак однолистяний	<i>Malaxis monophyllos</i> (L.) Sw.
Глід Пояркової	<i>Crataegus pojarkovae</i> Kossyach
Глід Турнефора	<i>Crataegus tournefortii</i> Griseb.
Глуха кропива гола	<i>Lamium glaberrimum</i> (K.Koch) Taliev
Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.
Головатень високий	<i>Echinops exaltatus</i> Schrad.
Головачка Дмитра	<i>Cephalaria demetrii</i> Bobrov
Головачка Литвинова	<i>Cephalaria litvinovii</i> Bobrov
Гонатозігон волохатий	<i>Gonatozygon pilosum</i> Wolle
Горицвіт весняний	<i>Adonis vernalis</i> L.
Горицвіт волзький	<i>Adonis wolgensis</i> Steven ex DC.
Горох високий	<i>Pisum elatius</i> M.Bieb.
Горянка дворядна	<i>Oreochloa disticha</i> (Wulfen) Link
Грабельки Бекетова	<i>Erodium beketowii</i> Schmalh.
Громовик багатолістяний	<i>Onosma polyphylla</i> Ledeb.
Громовик гранітний	<i>Onosma granitcola</i> Klokov
Громовик донський	<i>Onosma tanaitica</i> Klokov
Гронянка багатороздільна	<i>Botrychium multifidum</i> (S.G.Gmel.) Rupr.
Гронянка віргінська	<i>Botrychium virginianum</i> (L.) Sw.
Гронянка півмісяцева	<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.
Гронянка ромашколиста	<i>Botrychium matricariifolium</i> (A.Braun ex Döll) W.D.J.Koch
Гудієра повзуча	<i>Goodyera repens</i> (L.) R.Br.
Гукерія блискуча	<i>Hookeria lucens</i> (Hedw.) Sm.
Дволусківниця зігнута	<i>Parapholis incurva</i> (L.) C.E.Hubb.
Дворядник крейдовий	<i>Diplotaxis cretacea</i> Kotov
Дельфіній високий	<i>Delphinium elatum</i> L.
Дельфіній Палласа	<i>Delphinium pallasii</i> Nevski
Дельфіній руський	<i>Delphinium rossicum</i> Litv.

Дельфіній Сергія	<i>Delphinium sergii</i> Wissjul.
Дельфіній яскраво-червоний	<i>Delphinium puniceum</i> Pall.
Деревій голий	<i>Achillea glaberrima</i> Klokov
Десмідіум Бейлі	<i>Desmidium baileyi</i> (Ralfs) Nordst.
Дзвінець крейдовий	<i>Rhinanthus cretaceus</i> Vassilcz.
Дзвінка кримська	<i>Adenophora taurica</i> (Sukacz.) Juz.
Дзвоники карпатські	<i>Campanula carpatica</i> Jacq.
Дзвоники Кладни	<i>Campanula kladniana</i> (Schur) Witasek
Дивина розлога	<i>Verbascum laxum</i> Filar. et Jöv.
Дикранодонцій шорсткий	<i>Dicranodontium asperulum</i> (Mitt.) Broth.
Діктиота дихотомічна	<i>Dictyota dichotoma</i> (Huds.) J.V. Lamour.
Дріада восьмипелюсткова	<i>Dryas octopetala</i> L.
Дрік малонасінний	<i>Genista oligosperma</i> (Andrae) Simonk.
Дрік скіфський	<i>Genista scythica</i> Pacz.
Дрік чотиригранний	<i>Genista tetragona</i> Besser
Дрочок крилатий	<i>Genistella sagittalis</i> (L.) Gams
Дуб кошенільний	<i>Quercus cerris</i> L.
Евастропсис Ріхтера	<i>Euastropsis richteri</i> (Schmidle) Lagerh.
Евпогодон короткого-строкінцевий	<i>Eupogodon apiculata</i> (C. Agardh) P.C. Silva
Едогоній косопоровий різновид донський	<i>Oedogonium plagiostomum</i> Wittr. ex Hirn var. <i>Tanaiticum</i> Y.V. Roll
Ектокарпус стручкуватий	<i>Ectocarpus siliculosus</i> (Dillw.) Lyngb. var. <i>hiemalis</i>
Ентероморфа азовська	<i>Enteromorpha maeotica</i> roschk.–Lavr.
Еремур кримський	<i>Eremurus tauricus</i> Steven
Еремур показний	<i>Eremurus spectabilis</i> M.Bieb.s.l.
Еритроній собачий зуб	<i>Erythronium dens-canis</i> L.
Еспарцет Васильченка	<i>Onobrychis vassilczenkoi</i> Grossh.
Еспарцет Палласа	<i>Onobrychis pallasii</i> (Willd.) M.Bieb.
Жабриця Лемана	<i>Seseli lehmannii</i> Degen
Жеруха грецька	<i>Cardamine graeca</i> L.
Жеруха ніжна	<i>Cardamine tenera</i> S.G.Gmelin ex C.A. Meyer
Жимолость голуба	<i>Lonicera caerulea</i> L.
Жировик Льозеля	<i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.
Жовтець Тора	<i>Ranunculus thora</i> L.
Жовтозілля Бессера	<i>Senecio besserianus</i> Minder.
Жовтозілля карпатське	<i>Senecio carpathicus</i> Herbich
Жовтозілля кримське	<i>Senecio tauricus</i> Konechn.
Жовтушник кринкський	<i>Erysimum krynkense</i> Lavrenko
Жовтушник український	<i>Erysimum ucranicum</i> J. Gay.
Жовтушниця Талієва	<i>Syrenia talijevii</i> Klokov

Жостір фарбувальний	<i>Rhamnus tinctoria</i> Waldst. et Kit.
Журавлина дрібнопліда	<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.
Залізник скіфський	<i>Phlomis scythica</i> Klokov et Des.-Shost.
Зелениця альпійська	<i>Diphasiastrum alpinum</i> (L.) Holub
Зелениця Ісслера	<i>Diphasiastrum issleri</i> (Rouy) Holub
Зелениця сплюснута	<i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub
Зелениця триколоскова	<i>Diphasiastrum tristachyum</i> (Pursh) Holub
Зелениця Цайллера	<i>Diphasiastrum zeilleri</i> (Rouy) Holub
Зеленоплідниця фіолетова	<i>Bellardiochloa violacea</i> (Bellardi) Chiov.
Зіновать біла	<i>Chamaecytisus albus</i> (Hacq.) Rothm.
Зіновать Блоцького	<i>Chamaecytisus blockianus</i> (Pawł.) Klásk.
Зіновать Вульфа	<i>Chamaecytisus wulfii</i> (V. Krecz.) Klásk.
Зіновать гранітна	<i>Chamaecytisus graniticus</i> (Rehmann) Rothm.
Зіновать Пачоського	<i>Chamaecytisus paczoskii</i> (V. Krecz.) Klásk.
Зіновать подільська	<i>Chamaecytisus podolicus</i> (Błocki) Klásk.
Зіновать Рошеля	<i>Chamaecytisus rochellii</i> (Wierzb.) Rothm.
Зірноплідник частуховий	<i>Damasonium alisma</i> Mill.
Злинка альпійська	<i>Erigeron alpinus</i> L.
Злинка залозиста	<i>Erigeron atticus</i> Vill.
Змієголовник австрійський	<i>Dracocephalum austriacum</i> L.
Змієголовник Рюйша	<i>Dracocephalum ruyschiana</i> L.
Зміячка австрійська	<i>Scorzonera austriaca</i> Willd.
Зозулинець блідий	<i>Orchis pallens</i> L.
Зозулинець Ванькова	<i>Orchis wanjkwii</i> E.Wulff
Зозулинець дрібнокрапчастий	<i>Orchis punctulata</i> Steven ex Lindl.
Зозулинець мавп'ячий	<i>Orchis simia</i> Lam.
Зозулинець прикрашений	<i>Orchis signifera</i> Vest
Зозулинець прованський	<i>Orchis provincialis</i> Balb.
Зозулинець пурпуровий	<i>Orchis purpurea</i> Huds.
Зозулинець чоловічий	<i>Orchis mascula</i> (L.) L.
Зозулинець шоломоносний	<i>Orchis militaris</i> L.
Зозулині сльози яйцеподібні	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br.
Зозулині сльози серцелисті	<i>Listera cordata</i> (L.) R.Br.
Зозулині черевички справжні	<i>Cypripedium calceolus</i> L.
Зозульки бузинові	<i>Dactylorhiza sambucina</i> (L.) Soy
Зозульки іберійські	<i>Dactylorhiza iberica</i> (M.Bieb. ex Willd.) Soy
Зозульки м'ясо-червоні	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soy s.l.
Зозульки плямисті	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó s.l.
Зозульки римські	<i>Dactylorhiza romana</i> (Sebast.) Soó

Зозульки серценосні	<i>Dactylorhiza cordigera</i> (Fries) Soy
Зозульки травневі	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes s.l.
Зозульки трансильванські	<i>Dactylorhiza transsilvanica</i> (Schur) Aver.
Зозульки Траунштейнера	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i> (Saut. ex Rchb.) Soy
Зозульки Фукса	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soy
Золотень жовтий	<i>Asphodeline lutea</i> (L.) Rchb.
Золотобородник цикадовий	<i>Chrysopogon gryllus</i> (L.) Trin.
Їжача голівка вузьколиста	<i>Sparganium angustifolium</i> Michx.
Калітамніон зернистий	<i>Callithamnion granulatum</i> (Ducluz.) C. Agardh
Калофака волзька	<i>Calophaca wolgarica</i> (L. f.) DC.
Кальдезія білозоролиста	<i>Caldesia parnassifolia</i> (L.) Parl.
Кампілостелій скельний	<i>Campylostelium saxicola</i> (F. Weber et D. Mohr) Bruch et Schimp.
Капуста кримська	<i>Brassica taurica</i> (Tzvelev) Tzvelev
Карагана скіфська	<i>Caragana scythica</i> (Kom.) Pojark.
Катран великоквітковий	<i>Crambe grandiflora</i> DC.
Катран коктебельський	<i>Crambe koktebelica</i> (Junge) N. Busch
Катран мітрідатський	<i>Crambe mitridatis</i> Juz.
Катран морський	<i>Crambe maritima</i> L.
Катран пірчастонадрізаний	<i>Crambe pinnatifida</i> W.T.Aiton
Катран Стевена	<i>Crambe steveniana</i> Rupr.
Катран татарський	<i>Crambe tataria</i> Sebeyk
Катран шершавий	<i>Crambe aspera</i> M. Bieb.
Келерія Талієва	<i>Koeleria talievii</i> Lavrenko
Кендир венеційський	<i>Trachomitum venetum</i> (L.) Woodson s.l.
Кермек чурюцький	<i>Limonium tschurjukiense</i> (Klokov) Lavrenko ex Klokov
Кермечник злаколистий	<i>Goniolimon graminifolium</i> (Aiton) Boiss.
Кермечник червонуватий	<i>Goniolimon rubellum</i> (S.G.Gmel.) Klokov
Кисличник двостовпчиковий	<i>Oxyria digyna</i> (L.) Hill
Кладостефус губчатий	<i>Cladostephus spongiosus</i> (Huds.) C. Agardh
Кладостефус кільчастий	<i>Cladostephus verticillatus</i> (Lightf.) C. Agardh
Кладофора вадорська	<i>Cladophora vadorum</i> (Aresch.) Kütz.
Кладофора далматська	<i>Cladophora dalmatica</i> Kütz.
Кладофоропсис шкірястий	<i>Cladophoropsis membranacea</i> (Hofm. Bang. ex C. Agardh) Börg.
Клеома птахоніжкоподібна	<i>Cleome ornithopodioides</i> L. s.l.
Кліщинець білокрилий	<i>Arum albispalum</i> Steven ex Ledeb.
Кліщинець східний	<i>Arum orientale</i> M. Bieb.
Клокичка периста	<i>Staphylea pinnata</i> L.
Ковила азовська	<i>Stipa maeotica</i> Klokov et Ossycznjuk
Ковила Браунера	<i>Stipa brauneri</i> (Pacz.) Klokov

Ковила відмінна	<i>Stipa anomala</i> P.Smirn. ex Roshev.
Ковила відокремлена	<i>Stipa disjuncta</i> Klokov
Ковила волосиста	<i>Stipa capillata</i> L.
Ковила вузьколиста	<i>Stipa tirsia</i> Steven
Ковила гірська	<i>Stipa oreades</i> Klokov
Ковила гранітна	<i>Stipa graniticola</i> Klokov
Ковила дивна	<i>Stipa adoxa</i> Klokov et Ossycznjuk
Ковила дніпровська	<i>Stipa borysthena</i> Klokov ex Prokudin
Ковила донецька	<i>Stipa donetzica</i> Czupryna
Ковила закарпатська	<i>Stipa transcarpatica</i> Klokov
Ковила Залеського	<i>Stipa zalesskii</i> Wilensky
Ковила каменелюбна	<i>Stipa lithophila</i> P.Smirn.
Ковила короткокрила	<i>Stipa brachyptera</i> Klokov
Ковила Лессінга	<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr.
Ковила Мартиновського	<i>Stipa martinovskyi</i> Klokov
Ковила найкрасивіша	<i>Stipa pulcherrima</i> K. Koch
Ковила облудна	<i>Stipa fallacina</i> Klokov et Ossycznjuk
Ковила пірчаста	<i>Stipa pennata</i> L.
Ковила поетична	<i>Stipa poëtica</i> Klokov
Ковила пухнастолиста	<i>Stipa dasyphylla</i> (Czern. ex Lindem.) Trautv.
Ковила різнолиста	<i>Stipa heterophylla</i> Klokov
Ковила Сирейщикова	<i>Stipa syreistschikowii</i> P.Smirn.
Ковила травнева	<i>Stipa majalis</i> Klokov
Ковила українська	<i>Stipa ucrainica</i> P. Smirn.
Ковила шорстка	<i>Stipa asperella</i> Klokov et Ossycznjuk
Кодіум черв'якуватий	<i>Codium vermilara</i> (Olivi) Delle Chiaje
Козельці донецькі	<i>Tragopogon donetzicus</i> Artemcz.
Кололеженя Россетта	<i>Cololejeunea rossettiana</i> (C.Massal.) Schiffn.
Колючконос Сіборпа	<i>Echinophora sibthorpiana</i> Guss.
Комишник двороздільний	<i>Fimbristylis bisumbellata</i> (Forssk.) Bubani
Комонничок зігнутий	<i>Succisella inflexa</i> (Kluk) G.Beck
Комперія кримська	<i>Comperia comperiana</i> (Steven) Asch. et Graebn.
Конардія компактна	<i>Conardia compacta</i> (Drumm. ex Müll. Hal.) H. Rob.
Конюшина темно-каштанова	<i>Trifolium badium</i> Schreb.
Конюшина червонувата	<i>Trifolium rubens</i> L.
Коральковець тричінадрізаний	<i>Corallorhiza trifida</i> Chätel.
Короличка пізня	<i>Leucanthemella serotina</i> (L.) Tzvelev.
Коручка болотна	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz
Коручка дрібнолиста	<i>Epipactis microphylla</i> (Ehrh.) Sw.

Коручка ельбська	<i>Epipactis albensis</i> Novökovöet Rydlo
Коручка пурпурова	<i>Epipactis purpurata</i> Smith
Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser
Коручка чемерникоподібна	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz
Косарики болотні	<i>Gladiolus palustris</i> Gaudin
Косарики італійські	<i>Gladiolus italicus</i> Mill.
Косарики тонкі	<i>Gladiolus tenuis</i> M.Bieb.
Косарики черепитчасті	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.
Костриця блідувата	<i>Festuca pallens</i> Host.
Костриця гірська	<i>Festuca drymeja</i> Mert. et W.D.J.Koch.
Костриця крейдова	<i>Festuca cretacea</i> T.Pop. et Proskor.
Костриця Порціуса	<i>Festuca porcii</i> Hack.
Костриця різнолиста	<i>Festuca heterophylla</i> Lam.
Костриця скельна	<i>Festuca saxatilis</i> Schur
Котячі лапки карпатські	<i>Antennaria carpatica</i> (Wahlenb.) Bluff et Fingerh.
Краєкучник персидський	<i>Cheilanthes persica</i> (Bory) Mett. ex Kuhn
Краєкучник верхівковий	<i>Cheilanthes acrosticha</i> (Balb.) Tod.
Критмій морський	<i>Crithmum maritimum</i> L.
Крупка айзоподібна	<i>Draba aizoides</i> L.
Куга гострокінцева	<i>Schoenoplectus mucronatus</i> (L.) Palla
Кулівниця вузькопелюсткова	<i>Globularia trichosantha</i> Fisch. et C.A.Mey.
Курай туполистий	<i>Salsola mutica</i> C. A. Mey.
Кучерявка відігнута	<i>Atraphaxis replicata</i> Lam.
Кучерявка кущова	<i>Atraphaxis frutescens</i> (L.) K.Koch.
Ліннея північна	<i>Linnaea borealis</i> L.
Лагозерис пурпуровий	<i>Lagoseris purpurea</i> (Willd.) Boiss.
Ламкоколосник ситниковий	<i>Psathyrostachys juncea</i> (Fisch.) Nevski
Лампротамніум пухирчастий	<i>Lamprothamnium papulosum</i> (Wallroth) J.Groves
Ласкавець жовтецевий	<i>Bupleurum ranunculoides</i> L.
Ласкавець тонкий	<i>Bupleurum tenuissimum</i> L.
Левкой запашний	<i>Matthiola fragrans</i> Bunge
Лещиця дністровська	<i>Gypsophila thyratica</i> Krasnova
Лещиця скупчена	<i>Gypsophila glomerata</i> Pall. ex Adam
Липа пухнастостовпчикова	<i>Tilia dasystyla</i> Steven
Лілійка пізня	<i>Lloydia serotina</i> (L.) Rchb.
Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.
Лімодор недорозвинений	<i>Limodorum abortivum</i> (L.) Sw.
Ложечниця піренейська	<i>Cochlearia pyrenaica</i> DC.
Ломикамін аїзоподібний	<i>Saxifraga aizoides</i> L.

Ломикамінь болотний	<i>Saxifraga hirculus</i> L.
Ломикамінь бульбистий	<i>Saxifraga bulbifera</i> L.
Ломикамінь жовто-зелений	<i>Saxifraga luteo-viridis</i> Schott et Kotschy
Ломикамінь зернистий	<i>Saxifraga granulata</i> L.
Ломикамінь карпатський	<i>Saxifraga carpatica</i> Sternb.
Ломикамінь мохоподібний	<i>Saxifraga bryoides</i> L.
Ломикамінь напівзонтиковий	<i>Saxifraga pedemontana</i> All. subsp. <i>cymosa</i> Engler
Ломикамінь переломниковий	<i>Saxifraga androsacea</i> L.
Ломикамінь супротивнолистий	<i>Saxifraga oppositifolia</i> L.
Лорансія чашоподібна	<i>Laurencia coronopus</i> J.Agardh
Лофосифонія повзуча	<i>Lophosiphonia reptabunda</i> (Suhr.) Kylin
Лусківниця марантова	<i>Notholaena marantae</i> (L.) Desv.
Льон бесарабський	<i>Linum basarabicum</i> (Savul. et Rayss) Klokov ex Juz.
Льон Палласів	<i>Linum pallasianum</i> Schult.
Льонок бессарабський	<i>Linaria bessarabica</i> Kotov
Льонок крейдовий	<i>Linaria cretacea</i> Fisch. ex Spreng.
Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.
Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Rchb.
Людвігія болотна	<i>Ludwigia palustris</i> (L.) Elliott
Люцерна приморська	<i>Medicago marina</i> L.
Люцерна щербениста	<i>Medicago saxatilis</i> M.Bieb.
М'якух болотний	<i>Hammarbya paludosa</i> (L.) O.Kuntze
Марсилея чотирилиста	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.
Мачок жовтий	<i>Glaucium flavum</i> Crantz
Меезія багнова	<i>Meesia uliginosa</i> Hedw.
Меезія довгоніжкова	<i>Meesia longiseta</i> Hedw.
Меезія тригранна	<i>Meesia triquetra</i> (L. ex Jolycl.) Engstr.
Мерингія бузька	<i>Moehringia hypanica</i> Grynjet Klokov
Меч-трава болотна	<i>Cladium mariscus</i> (L.) Pohl s.l.
Мікромерія чебрецелиста	<i>Micromeria serpyllifolia</i> (M.Bieb.) Boiss.
Мінуарція гостропелюсткова	<i>Minuartia oxypetala</i> (Woł.) Kulcz.
Мінуарція рідкоквіткова	<i>Minuartia pauciflora</i> (Kit. ex Kanitz) Dvořaková
Місячниця оживаюча	<i>Lunaria rediviva</i> L.
Мітлиця альпійська	<i>Agrostis alpina</i> Scop.
Мітлиця скельна	<i>Agrostis rupestris</i> All.
Міхурниця альпійська	<i>Cystopteris alpina</i> (Lam.) Desv.
Міхурниця гірська	<i>Cystopteris montana</i> (Lam.) Bernh. ex Desv.
Міхурниця судетська	<i>Cystopteris sudetica</i> A.Braunet Milde
Модрина польська	<i>Larix polonica</i> Racib.

Молодило гірське	<i>Sempervivum montanum</i> L.
Молодило мармурове	<i>Sempervivum marmoreum</i> Griseb.
Молодильник озерний	<i>Isoëtes lacustris</i> L.
Молочай волинський	<i>Euphorbia volhynica</i> Besser ex Racib.
Молочай густоволохатоплодий	<i>Euphorbia valdevillosocarpa</i> Arvat et Nyár.
Молочай прибережний	<i>Euphorbia paralias</i> L.
Морквівниця прибережна	<i>Astrodaucus littoralis</i> (M.Bieb.) Drude
Надбородник безлистий	<i>Epipogium aphyllum</i> Sw.
Накорінниця червона	<i>Diphelypaea coccinea</i> (M.Bieb.) Nicolson
Нарцис вузьколистий	<i>Narcissus angustifolius</i> Curtis
Наскельниця лежача	<i>Loiseleuria procumbens</i> (L.) Desv.
Некера Мензіса	<i>Neckera menziesii</i> Drumm.
Нектароскордій болгарський	<i>Nectaroscordum bulgaricum</i> Janka
Немаліон глистовидний	<i>Nemalion helminthoides</i> (Vellay) Batters
Неотіанта каптурувата	<i>Neottianthe cucullata</i> (L.) Schlechter
Неотінея обпалена	<i>Neotinea ustulata</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
Неотінея тризубчаста	<i>Neotinea tridentata</i> (Scop.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
Нітела найтонша	<i>Nitella tenuissima</i> (Desv.) Kütz.
Нітела струнка	<i>Nitella gracilis</i> (J.E. Sm.) C.Agardh
Нітелопсіс притуплений	<i>Nitellopsis obtusa</i> (Desv. inLoisel) J. Groves
Оокардіум простягнутий	<i>Oocardium stratum</i> Nägeli
Орлики трансильванські	<i>Aquilegia transsilvanica</i> Schur
Орлики чорніючі	<i>Aquilegia nigricans</i> Baumg.
Ортотецій рудуватий	<i>Orthothecium rufescens</i> (Dicks. ex Brid.) Schimp.
Осінник пізньоцвітний	<i>Sternbergia colchiciflora</i> Waldst. ex Kit.
Осмундея гібридна	<i>Osmundea hybrida</i> (DC.) K.W.Nam in K.W. Nam, Maggs & Garbary
Осмундея зрізана	<i>Osmundea truncata</i> (Kütz.) K.W. Nam et Maggs
Осока біла	<i>Carex alba</i> Scop.
Осока блискуча	<i>Carex liparocarpos</i> Gaud.
Осока богемська	<i>Carex bohémica</i> Schreb.
Осока Буксбаума	<i>Carex buxbaumii</i> Wahlenb.
Осока буріюча	<i>Carex brunnescens</i> (Pers.) Poiret
Осока дводомна	<i>Carex dioica</i> L.
Осока двоколірна	<i>Carex bicolor</i> All.
Осока Девелла	<i>Carex davalliana</i> Smith
Осока житня	<i>Carex secalina</i> Willd. exWahlenb.
Осока затінкова	<i>Carex umbrosa</i> Host
Осока збіднена	<i>Carex depauperata</i> Curt. ex With.
Осока кулястоподібна	<i>Carex globularis</i> L.

Осока лапкоподібна	<i>Carex pediformis</i> C. A. Mey.
Осока Лахеналія	<i>Carex lachenalii</i> Schkuhr
Осока малоквіткова	<i>Carex pauciflora</i> Lightf.
Осока пажитницеподібна	<i>Carex loliacea</i> L.
Осока піхвова	<i>Carex vaginata</i> Tausch
Осока притуплена	<i>Carex obtusata</i> Liljeb.
Осока скельна	<i>Carex rupestris</i> All.
Осока темно-бура	<i>Carex fuliginosa</i> Schkuhr
Осока тонкокореневищна	<i>Carex chordorrhiza</i> Ehrh.
Осока торфова	<i>Carex heleonastes</i> Ehrh.
Осока Хоста	<i>Carex hostiana</i> DC.
Осока щетиниста	<i>Carex strigosa</i> Huds.
Осот різнолистий	<i>Cirsium heterophyllum</i> (L.) Hill
Оставник одеський	<i>Gymnospermium odessanum</i> (DC.) Takht.
Остіжник валеріаноподібний	<i>Centranthus calcitrapa</i> (L.) Duf.
Офрис бджолоносна	<i>Ophrys apifera</i> Huds.
Офрис комахоносна	<i>Ophrys insectifera</i> L.
Офрис кримська	<i>Ophrys taurica</i> (Aggeenko) Nevski
Офрис оводоносна	<i>Ophrys oestriifera</i> M.Bieb.
Очиток застарілий	<i>Sedum antiquum</i> Omelcz. et Zaverucha
Очки гладенькі	<i>Biscutella laevigata</i> L. s.l.
Паламокладій справжньоозелений	<i>Palamocladium euchloron</i> (Müll. Hal.) Wijk et Margad.
Паліμβія солончакова	<i>Palimbia salsa</i> (L. f.) Besser
Паліμβія тургайська	<i>Palimbia turgaica</i> Lipsky exWoronow
Палудела відстовбурчена	<i>Paludella squarrosa</i> (Hedw.) Brid.
Педіаструм Каврайського	<i>Pediastrum kawraiskyi</i> Schmidle
Пеніум Борге	<i>Penium borgeanum</i> Skuja
Первоцвіт борошністий	<i>Primula farinosa</i> L.
Первоцвіт Галлера	<i>Primula halleri</i> J.F.Gmel.
Первоцвіт дрібний	<i>Primula minima</i> L.
Переломник Козо-Полянського	<i>Androsace koso-poljanskii</i> Ovcz.
Петалонія зостеролисна	<i>Petalonia zosterifolia</i> (Reinke) Kuntze
Пирій ковилолистий	<i>Elytrigia stipifolia</i> (Czern. ex Nevski) Nevski
Півники борові	<i>Iris pineticola</i> Klokov
Півники несправжньосмикавцеві	<i>Iris pseudocyperus</i> Schur
Півники понтичні	<i>Iris pontica</i> Zapal.
Півники рогаті	<i>Iris furcata</i> M.Bieb.
Півники сибірські	<i>Iris sibirica</i> L.
Півонія кримська	<i>Paeonia daurica</i> Andrews

Півонія тонколиста	<i>Paeonia tenuifolia</i> L.
Підковка чубата	<i>Hippocrepis comosa</i> L.
Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i> L.
Підсніжник Ельвеза	<i>Galanthus elwesii</i> Hook.f.
Підсніжник складчастий	<i>Galanthus plicatus</i> M.Bieb.
Пізньоцвіт анкарський	<i>Colchicum ancyrense</i> B.L.Burt
Пізньоцвіт осінній	<i>Colchicum autumnale</i> L.
Пізньоцвіт тінювий	<i>Colchicum umbrosum</i> (Ker Gawl.) Steven
Пізньоцвіт Фоміна	<i>Colchicum fominii</i> Bordz.
Пілайєла прибережна	<i>Pylaiella littoralis</i> (L.) Kjellm.
Пілюльниця куленосна	<i>Pilularia globulifera</i> L.
Плавун щитолистий	<i>Nymphoides peltata</i> (S.G.Gmel.) Kuntze
Плагіотецій некероподібний	<i>Plagiothecium neckeroideum</i> Schimp.
Плакун чебрецелистий	<i>Lythrum thymifolia</i> L.
Плаун річний	<i>Lycopodium annotinum</i> L.
Плаунець заплавний	<i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub
Плаунок плауноподібний	<i>Selaginella selaginoides</i> (L.) P. Beauv. ex Mart. et Schrank
Плаунчик швейцарський	<i>Lycopodioides helveticum</i> (L.) Kuntze
Плеврокладула білувата	<i>Pleurocladula albescens</i> (Hook.) Grolle
Плетуха сольданелова	<i>Calystegia soldanella</i> (L.) R.Br.
Плодоріжка блощична	<i>Anacamptis coriophora</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase s.l.
Плодоріжка болотна	<i>Anacamptis palustris</i> (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
Плодоріжка запашна	<i>Anacamptis fragrans</i> (Pollini) R.M.Bateman
Плодоріжка пірамідальна	<i>Anacamptis pyramidalis</i> (L.) Rich.
Плодоріжка розмальована	<i>Anacamptis picta</i> (Loisel.) R.M. Bateman
Плодоріжка салепова	<i>Anacamptis morio</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
Плодоріжка рідкоквіткова	<i>Anacamptis laxiflora</i> (Lam.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
Повстянка дніпровська	<i>Cymbopachya borysthenica</i> (Pall. ex Schlecht.) Klokov et Zoz
Полин Дзевановського	<i>Artemisia dzevanovskyi</i> Leonova
Полин суцільнобілий	<i>Artemisia hololeuca</i> M.Bieb. ex Besser
Полісифонія дрібношипова	<i>Polysiphonia spinulosa</i> Grev.
Прангос трироздільний	<i>Prangos trifida</i> (Mill.) Herrnst. et Heyn
Псевдобрій цинклідеїподібний	<i>Pseudobryum cinclidioides</i> (Huebener) T. J. Kop.
Псевдокалієргон плауноподібний	<i>Pseudocalliergon lycopodioides</i> (Brid.) Hedenäs
Псевдокалієргон трирядний	<i>Pseudocalliergon trifarium</i> (F.Weber et D. Mohr) Loeske
Псевдорхіс білуватий	<i>Pseudorchis albida</i> (L.) A.Löve et D.Löve
Пташник крихітний	<i>Ornithopus perpusillus</i> L.
Птеригоневр Козлова	<i>Pterygoneurum kozlovii</i> Laz.
Птерогоній граціозний	<i>Pterogonium gracile</i> (Hedw.) Sw.

Птеросифонія пірчаста	<i>Pterosiphonia pennata</i> (C. Agardh) Sauv.
Птиходій складчастий	<i>Ptychodium plicatum</i> (Schleich. ex F. Weber et D. Mohr) Schimp.
Пунктарія хвиляста	<i>Punctaria tenuissima</i> (C. Agardh) Grev.
Пунктарія широколиста	<i>Punctaria latifolia</i> Grev.
Пустельниця головчаста	<i>Eremogone cephalotes</i> (M.Bieb.) Fenzl
Пухирник Брема	<i>Utricularia bremii</i> Heer
Пухирник малий	<i>Utricularia minor</i> L.
Пухирник південний	<i>Utricularia australis</i> R.Br.
Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia</i> Hayne
Пшениця дика однозернянка	<i>Triticum boeoticum</i> Boiss.
Ранник весняний	<i>Scrophularia vernalis</i> L.
Ранник гранітний	<i>Scrophularia granitica</i> Klokov et A.Krasnova
Ранник донецький	<i>Scrophularia donetzica</i> Kotov
Ранник крейдовий	<i>Scrophularia cretacea</i> Fisch. ex Spreng.
Регнерія палермська	<i>Roegneria panormitana</i> (Parl.) Nevski
Редька приморська	<i>Raphanus maritimus</i> Sm. s.l.
Ремнепелюстник козячий	<i>Himantoglossum caprinum</i> (M. Bieb.) K. Koch
Рогіз малий	<i>Typha minima</i> Funk.
Роговик Біберштейна	<i>Cerastium biebersteinii</i> DC.
Роговиця роговикова	<i>Dichodon cerastioides</i> (L.) Rchb.
Родіола рожева	<i>Rhodiola rosea</i> L.
Рододендрон східнокарпатський	<i>Rhododendron myrtifolium</i> Schott et Kotschy
Родохортон пурпуровий	<i>Rhodochorton purpureum</i> (Lightf.) Rosenv.
Роман карпатський	<i>Anthemis carpatica</i> Waldst. et Kit ex Willd.
Росичка англійська	<i>Drosera anglica</i> Huds.
Росичка середня	<i>Drosera intermedia</i> Hayne
Роя англійська	<i>Roya anglica</i> G.S. West Hodgetts
Румія критмолиста	<i>Rumia crithmifolia</i> (Willd.) Koso-Pol.
Рускус під'язиковий	<i>Ruscus hypoglossum</i> L.
Руслиця угорська	<i>Elatine hungarica</i> Moesz
Рутвиця гачкувата	<i>Thalictrum uncinatum</i> Rehm.
Рутвиця смердюча	<i>Thalictrum foetidum</i> L.
Рутовик коріандрolistий	<i>Callianthemum coriandrifolium</i> Rchb.
Рябчик гірський	<i>Fritillaria montana</i> Hoppe
Рябчик малий	<i>Fritillaria meleagroides</i> Patrinx Schult. et Schult.f.
Рябчик руський	<i>Fritillaria ruthenica</i> Wikstr.
Рябчик шаховий	<i>Fritillaria meleagris</i> L.
Рястка Буше	<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Asch.
Рястка відігнута	<i>Ornithogalum refractum</i> Kit. ex Schldl.

Рястка гірська	<i>Ornithogalum oreoides</i> Zahar.
Рястка двозначна	<i>Ornithogalum amphibolum</i> Zahar.
Сальвінія плаваюча	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.
Сашник іржавий	<i>Schoenus ferrugineus</i> L.
Сверція багаторічна	<i>Swertia perennis</i> L.
Свистуля татарська	<i>Conioselinum vaginatum</i> (Spreng.) Thell.
Селанія сизувата	<i>Saelania glaucescens</i> (Hedw.) Broth.
Селітрянка Шобера	<i>Nitraria schoberi</i> L.
Серпій донецький	<i>Klasea donetzica</i> (Dubovik) J.Holub
Серпій донський	<i>Klasea tanaitica</i> (P.Smirn.) J.Holub
Сеслерія голуба	<i>Sesleria caerulea</i> (L.) Ard.
Ситник бульбистий	<i>Juncus bulbosus</i> L.
Ситник кулястоплодий	<i>Juncus sphaerocarpus</i> Nees
Ситник тупопелюстковий	<i>Juncus subnodulosus</i> Schrank
Ситняг багатостебловий	<i>Eleocharis multicaulis</i> (Smith) Desv.
Ситняг гостролушковий	<i>Eleocharis oxylepis</i> (Meinsh.) B. Fedtsch.
Ситняг карніолійський	<i>Eleocharis carniolica</i> W.D.J.Koch
Ситняг сосочкоподібний	<i>Eleocharis mamillata</i> Lindb. f.
Сифонокладус маленький	<i>Siphonocladus pusillus</i> (Kütz.) Hauck
Скапанія компактна	<i>Scapania compacta</i> (A. Roth) Dumort.
Скапанія швейцарська	<i>Scapania helvetica</i> Gottsche
Скереда Жакена	<i>Crepis jacquinii</i> Tausch
Скополія карніолійська	<i>Scopolia carniolica</i> Jacq.
Скорпідій скорпіоноподібний	<i>Scorpidium scorpioides</i> (Hedw.) Limpr.
Скрученик приємний	<i>Spiranthes amoena</i> (M.Bieb.) Spreng.
Скрученик спіральний	<i>Spiranthes spiralis</i> (L.) Chevall.
Смілка бузька	<i>Silene hypanica</i> Klokov
Смілка зеленоквіткова	<i>Silene viridiflora</i> L.
Смілка крейдова	<i>Silene cretacea</i> Fisch. ex Spreng.
Смілка литовська	<i>Silene lithuanica</i> Zapał.
Смілка Ситника	<i>Silene sytnikii</i> Krytzka, Novosad et Protopopova
Смілка яйлинська	<i>Silene jailensis</i> N.I.Rubtzov
Смілководка Завадського	<i>Silenanthe zawadskii</i> (Herbich) Griseb. et Schenk
Соболевськія сибірська	<i>Sobolewskia sibirica</i> (Willd.) P.W.Ball
Сокироносиця струнка	<i>Securigera elegans</i> (Pančić) Lassen
Солодка гола	<i>Glycyrrhiza glabra</i> L.
Солодушка крейдова	<i>Hedysarum cretaceum</i> Fisch.
Солодушка солодушкова	<i>Hedysarum hedysaroides</i> (L.) Schinz et Thell.
Солодушка українська	<i>Hedysarum ucrainicum</i> Kaschm.

Сон великий	<i>Pulsatilla grandis</i> Wender.
Сон кримський	<i>Pulsatilla taurica</i> Juz.
Сон лучний	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. s.l.
Сон розкритий	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l.
Сон Шерфеля	<i>Pulsatilla scherfelii</i> (Ullep.) Skalicke
Сонцenasінник таємний	<i>Heliosperma arcanum</i> Zapal.
Сонцецвіт сивий	<i>Helianthemum canum</i> (L.) Hornem. s.l.
Сонянчик гладкий	<i>Fumanopsis laevis</i> (Cav.) Tzvelev
Сосна кедрова європейська	<i>Pinus cembra</i> L.
Сосна крейдова	<i>Pinus cretacea</i> (Kalenicz.) Kondr.
Сосна Станкевича	<i>Pinus stankewiczii</i> (Sukacz.) Fomin
Соссюрея альпійська	<i>Saussurea alpina</i> (L.) DC.
Соссюрея Порціуса	<i>Saussurea porcii</i> Degen
Соссюрея різноколірна	<i>Saussurea discolor</i> (Willd.) DC.
Софора китникоподібна	<i>Sophora alopecuroides</i> L.
Сочевиця східна	<i>Lens orientalis</i> (Boiss.) Schmalh.
Сперматохнус особливий	<i>Spermatochnus paradoxus</i> (Roth) Kütz.
Спірогіра Рейнгарда	<i>Spirogyra reinhardii</i> Chmiel.
Стевеніелла сатириєподібна	<i>Steveniella satyrioides</i> (Spreng.) Schltr.
Стигеоклоніум пучкуватий	<i>Stigeoclonium fasciculare</i> Kütz.
Стилофора ніжна	<i>Stilophora tenella</i> (Esper) P.C.Silva
Стілонема альсіді	<i>Stylonema alsidii</i> (Zanardini) K.M. Drew
Сугайник угорський	<i>Doronicum hungaricum</i> Rchb.f.
Сугайник штирійський	<i>Doronicum stiriacum</i> (Vill.) Dalla Torre
Суничник дрібноплодий	<i>Arbutus andrachne</i> L.
Сфагн балтійський	<i>Sphagnum balticum</i> (Russow) C. E. O. Jensen
Сфагн блискучий	<i>Sphagnum subnitens</i> Russowet Warnst.
Сфагн Вульфа	<i>Sphagnum wulfianum</i> Girg.
Сфагн м'який	<i>Sphagnum molle</i> Sull.
Сфагн тоненький	<i>Sphagnum tenellum</i> (Brid.) Pers. ex Brid.
Сфацелярія карликова	<i>Sphacelaria nana</i> Nägeli ex Kütz.
Таволга польська	<i>Spiraea polonica</i> Błocki
Тамарикс стрункий	<i>Tamarix gracilis</i> Willd.
Таргіонія підлиста	<i>Targionia hypophylla</i> L.
Тейлорія язичкова	<i>Tayloria lingulata</i> (Dicks.) Lindb.
Тимія мекленбурзька	<i>Timmia megapolitana</i> Hedw.
Тирлич безстебловий	<i>Gentiana acaulis</i> L.
Тирлич весняний	<i>Gentiana verna</i> L.
Тирлич жовтий	<i>Gentiana lutea</i> L.

Тирлич крапчастий	<i>Gentiana punctata</i> L.
Тирлич мішкоподібний	<i>Gentiana utriculosa</i> L.
Тирлич роздільний	<i>Gentiana laciniata</i> Kit. ex Kanitz
Тирлич сніговий	<i>Gentiana nivalis</i> L.
Тис ягідний	<i>Taxus baccata</i> L.
Товстянка альпійська	<i>Pinguicula alpina</i> L.
Товстянка двоколірна	<i>Pinguicula bicolor</i> Woł.
Товстянка звичайна	<i>Pinguicula vulgaris</i> L.
Толіпела проліферуюча	<i>Tolypella prolifera</i> (Ziz. ex A.Braun) Leonhar.
Тонконіг кримський	<i>Poa taurica</i> H. Pojark.
Тонконіг Ремана	<i>Poa rehmannii</i> (Asch. etGraebn.) Woł.
Торея найрозгалуженіша	<i>Thorea ramosissima</i> Bory
Тортела ламка	<i>Tortella fragilis</i> (Hook. et Wilson) Limpr.
Тортула Ранда	<i>Tortula randii</i> (Kenn.) R.H.Zander
Тофільдія чашечкова	<i>Tofieldia calyculata</i> (L.) Wahlenb.
Траунштейнера куляста	<i>Traunsteinera globosa</i> (L.) Rchb.
Тринія Біберштейна	<i>Trinia biebersteinii</i> Fedoronczuk
Трубкоцвіт Біберштейна	<i>Solenanthus biebersteinii</i> DC.
Тюльпан бузький	<i>Tulipa hypanica</i> Klokov et Zoz
Тюльпан гранітний	<i>Tulipa graniticola</i> (Klokov et Zoz) Klokov
Тюльпан двоквітковий	<i>Tulipa biflora</i> Pall.
Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov et Zoz
Тюльпан змієлистий	<i>Tulipa ophiophylla</i> Klokov et Zoz
Тюльпан скіфський	<i>Tulipa scythica</i> Klokov et Zoz
Тюльпан Шренка	<i>Tulipa schrenkii</i> Regel
Фіалка біла	<i>Viola alba</i> Besser
Фіалка Джоя	<i>Viola jooi</i> Janka
Фіалка кримська	<i>Viola oreades</i> M.Bieb.
Філофора псевдороза	<i>Phyllophora pseudoceranoioides</i> (S.G.Gmel.) Newroth et R.A. Taylor
Фісиденс джерельний	<i>Fissidens fontanus</i> (Bach.Pyl.) Steud.
Фісиденс рудуватий	<i>Fissidens rufulus</i> Bruch etSchimp.
Фісиденс струмковий	<i>Fissidens rivularis</i> (Spruce) Schimp.
Фісташка туполиста	<i>Pistacia mutica</i> Fisch. et C.A.Mey.
Франкенія припорошена	<i>Frankenia pulverulenta</i> L.
Фруланія Яка	<i>Frullania jackii</i> Gottsche
Хамедафна чашечкова	<i>Chamaedaphne calyculata</i> (L.) Moench
Хара Брауна	<i>Chara braunii</i> C.C. Gmellin
Хара витончена	<i>Chara delicatula</i> C. Agardh
Хара мохувата	<i>Chara muscosa</i> J. Groves et Bull.–Webst.

Хара сивіюча	<i>Chara canescens</i> Desv. et Loisel in Loisel
Хетоморфа Зернова	<i>Chaetomorpha zernovii</i> Woronich.
Холодок Палласа	<i>Asparagus pallasii</i> Miscz.
Хрінниця сиваська	<i>Lepidium syvaschicum</i> Kleopow
Хрінниця Турчанінова	<i>Lepidium turczaninowii</i> Lipsky
Хроодактилон Волле	<i>Chroodactylon wolleanum</i> Hansg.
Хроодактилон розгалужений	<i>Chroodactylon ramosum</i> (Thwait.) Hansg.
Цибуля скіфська	<i>Allium scythicum</i> Zoz
Цибуля білувата	<i>Allium albidum</i> Fisch. ex M.Bieb.
Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i> L.
Цибуля коса	<i>Allium obliquum</i> L.
Цибуля круглонога	<i>Allium sphaeropodium</i> Klokov
Цибуля лінійна	<i>Allium lineare</i> L.
Цибуля перевдягнена	<i>Allium pervestitum</i> Klokov
Цибуля пряма	<i>Allium strictum</i> Schrad.
Цибуля Регеля	<i>Allium regelianum</i> A. Beckerex Iljin
Цибуля савранська	<i>Allium savranicum</i> Besser
Цикламен коський	<i>Cyclamen coum</i> Mill. s.l.
Цингерія Біберштейна	<i>Zingeria biebersteiniana</i> (Claus) P.Smirn.
Цинклідот водяний	<i>Cinclidotus aquaticus</i> (Hedw.) Bruch et Schimp.
Чебрець кальміуський	<i>Thymus kaljmijussicus</i> Klokovet Des.-Shost.
Чебрець прибережний	<i>Thymus littoralis</i> Klokov et Des.-Shost.
Чина гладенька	<i>Lathyrus laevigatus</i> (Waldst. et Kit.) Fritsch
Чина ряба	<i>Lathyrus venetus</i> (Mill.) Wohlf.
Чина трансильванська	<i>Lathyrus transsilvanicus</i> (Spreng.) Rchb.
Чист кримський	<i>Cistus tauricus</i> J.Presl et C.Presl
Чистець вузьколистий	<i>Stachys angustifolia</i> M.Bieb.
Чихавка тонколиста	<i>Ptarmica tenuifolia</i> (Schur) Schur
Чихавка язичкова	<i>Ptarmica lingulata</i> (Willd. et Kit.) DC.
Чорнянка карпатська	<i>Nigritella carpatica</i> (Zapał.) Teppner, Klein et Zagulski
Шавлія кременецька	<i>Salvia cremenecensis</i> Bess.
Шавлія скабіозолиста	<i>Salvia scabiosifolia</i> Lam.
Шафран банатський	<i>Crocus banaticus</i> J. Gay
Шафран вузьколистий	<i>Crocus angustifolius</i> Weston
Шафран гарний	<i>Crocus speciosus</i> M.Bieb.
Шафран Гейфелів	<i>Crocus heuffelianus</i> Herb.
Шафран кримський	<i>Crocus tauricus</i> (Trautv.) Puring
Шафран Палласа	<i>Crocus pallasii</i> Goldb.
Шафран сітчастий	<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams

Шейхцерія болотна	<i>Scheuchzeria palustris</i> L.
Шивереція подільська	<i>Schivereckia podolica</i> (Besser) Andr. ex DC.
Шильник водяний	<i>Subularia aquatica</i> L.
Шипшина донецька	<i>Rosa donetzica</i> Dubovik
Шипшина Чацького	<i>Rosa czackiana</i> Besser
Шоломниця весняна	<i>Scutellaria verna</i> Besser
Шоломниця крейдова	<i>Scutellaria cretica</i> Juz.
Шолудивник високий	<i>Pedicularis exaltata</i> Besser
Шолудивник Едера	<i>Pedicularis oederi</i> Vahl
Шолудивник королівський	<i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i> L.
Шолудивник лісовий	<i>Pedicularis sylvatica</i> L.
Щитолісник звичайний	<i>Hydrocotyle vulgaris</i> L.
Юринія Талієва	<i>Jurinea talievii</i> Klokov
Язичник сибірський	<i>Ligularia sibirica</i> Cass.
Язичник сивий	<i>Ligularia glauca</i> (L.) J.Hoffm.
Язичок зелений	<i>Coeloglossum viride</i> (L.) C.Hartm.
Яловець високий	<i>Juniperus excelsa</i> M.Bieb.
Яловець смердючий	<i>Juniperus foetidissima</i> Willd.
Ясен білоцвітий	<i>Fraxinus ornus</i> L.
Ясенець білий	<i>Dictamnus albus</i> L.

Rare and endangered species of fungi

Ukrainian name	Latin name
Агрестія щетиниста	<i>Agrestia hispida</i> (Mereschk.) Hale & W.L. Culb.
Алекторія паросткова	<i>Alectoria sarmentosa</i> (Ach.) Ach.
Аллоцетрарія Океза	<i>Alloctraria oakesiana</i> (Tuck.) Randle & Thell
Аспіцилія куциста	<i>Aspicilia fruticulosa</i> (Eversm.) Flag
Аспіцилія блукаюча	<i>Aspicilia vagans</i> Oxner
Белонія геркулінська	<i>Belonia herculina</i> (Rehm ex Lojka) Hazsl
Білогнойовик Богуша	<i>Leucocoprinus bohusi</i> Wasser
Білопавутинник бульбистий	<i>Leucocortinarius bulbiger</i> (Alb. et Schwein.: Fr.) Singer
Білопечериця дівоча	<i>Leucoagaricus nymphaeum</i> (Kalchbr.) Bon
Білопечериця довгокоренева	<i>Leucoagaricus macrorhizus</i> Locq. ex Horak
Білопечериця Мозера	<i>Leucoagaricus moseri</i> (Wasser) Wasser
Боровик бронзовий	<i>Boletus aereus</i> Bull
Боровик королівський	<i>Boletus regius</i> Krombh
Веселка подвоєна	<i>Phallus duplicatus</i> Bosc
Галеропсис пустельний	<i>Galeropsis desertorum</i> Velen. et Dvor

Гельвела монашка	<i>Helvella monachella</i> (Scop.) Fr.
Герицій коралоподібний	<i>Hericium coralloides</i> (Fr.) Gray
Гетеродермія прекрасна	<i>Heterodermia speciosa</i> (Wulf.) Trev.
Гіалекта стовбурова	<i>Gyalecta truncigena</i> (Ach.) Hepp
Гігроцибе ковпакоподібна	<i>Hygrocybe calyptriformis</i> (Berk. et Broome) Fayod
Гомф булавоподібний	<i>Gomphus clavatus</i> (Pers: Fr.) Gray
Грифола листувата	<i>Grifola frondosa</i> (Dicks.: Fr.) Gray
Дактиліна мадрепорова	<i>Dactylina madreporiformis</i> (Ach.) Tuck.
Доліхоуснея найдовша	<i>Dolichousnea longissima</i> (Ach.) Articus
Ентолома смердюча	<i>Entoloma nidorosum</i> (Fr.) Quél.
Зморшок степовий	<i>Morchella steppicola</i> Zerova
Зморшок товстоногий	<i>Morchella crassipes</i> (Vent.) Pers
Кальмарник веретеноподібний	<i>Pseudocolus fusiformis</i> (E. Fischer) Lloyd
Катателазма царська	<i>Catathelasma imperiale</i> (Fr.) Sing.
Квітохвісник Арчера	<i>Anthurus archeri</i> (Berk.) Fischer
Клаваріадельф товкачиковий	<i>Clavariadelphus pistillaris</i> (L.) Donk
Кладонія зірчаста	<i>Cladonia stellaris</i> (Opiz.) Brodo
Крепідот македонський	<i>Crepidotus macedonicus</i> Pilöt
Ксантопармелія грубозморшкувата	<i>Xanthoparmelia ryssolea</i> (Ach.) O. Blanco et al.
Ксантопармелія загорнута	<i>Xanthoparmelia convoluta</i> (Krempelh.) Hale
Ласалія пухирчаста	<i>Lasallia pustulata</i> (L.) Merat
Ласалія російська	<i>Lasallia rossica</i> Domb.
Леканора Реутера	<i>Lecanora reuteri</i> (Trevis.) Scharer
Лептогій Шредера	<i>Leptogium schraderi</i> (Ach.) Nyl.
Лептогіум насічений	<i>Leptogium saturninum</i> (Dicks.) Nyl.
Лептогіум черепицеподібний	<i>Leptogium imbricatum</i> P. Jorg.
Летарієла переплутана	<i>Lethariella intricata</i> (Moris) Krog
Леукокарпія біаторова	<i>Leucocarpia biatorella</i> (Arnold) Vezd.
Листочня кучерява	<i>Sparassis crispa</i> (Wulfen) Fr.
Лікопердон соскоподібний	<i>Lycoperdon mammaeforme</i> Pers.
Лімацела степова	<i>Limacella steppicola</i> Zerova et Wasser
Ліофіл Фавре	<i>Lyophyllum favrei</i> (R. Haller Aar. et R. Haller Suhr)
Ліхеномфалія Гудсонова	<i>Lichenomphalia hudsoniana</i> (H.S. Jenn.) Redhead, Lutzoni, Moncalvo & Vilgalys
Лобарія легеневоподібна	<i>Lobaria pulmonaria</i> (L.) Hoffm.
Лобарія широка	<i>Lobaria amplissima</i> (Scop.) Forss
Меланохалеа елегантна	<i>Melanohalea elegantula</i> (Zahlbr.) O. Blanco et al.
Міріостома шийкова	<i>Myriostoma coliforme</i> (With.: Pers.) Corda

Модринофомес лікарський	<i>Laricifomes officinalis</i> (Vill.: Fr.) Kotl. et Pouzar
Моховик паразитний	<i>Boletus parasiticus</i> Fr.
Мутин малиновий	<i>Mutinus ravenelii</i> (Berk. et M.A. Curtis) E. Fish
Мутин собачий	<i>Mutinus caninus</i> (Huds.) Fr.
Мухомор Цезаря	<i>Amanita caesarea</i> (Scop.) Pers.
Мухомор щетинистий	<i>Amanita solitaria</i> (Bull.) Fr.
Нефрома загорнута	<i>Nephroma resupinatum</i> (L.) Ach.
Нефрома рівна	<i>Nephroma parile</i> Ach.
Паннарія шерстиста	<i>Pannaria conoplea</i> (Ach.) Bory
Пармелієла щетинистолиста	<i>Parmeliella triptophylla</i> (Ach.) Müll. Arg.
Пармотрема перлинова	<i>Parmotrema perlata</i> (Huds.) M. Choisy
Печериця мухомороподібна	<i>Agaricus amanitaeformis</i> Wasser
Печериця Романьезі	<i>Agaricus romagnesii</i> Wasser
Печериця табличчаста	<i>Agaricus tabularis</i> Peck
Пізоліт безкореневий	<i>Pisolithus arrhizus</i> (Scop.: Pers.) S. Rauschert
Порхавка болотяна	<i>Bovista paludosa</i> Láv.
Рамаліна канарська	<i>Ramalina canariensis</i> Steiner
Рамаліна понтійська	<i>Ramalina pontica</i> Vězda
Рамаліна рвана	<i>Ramalina lacera</i> (With.) J.R. Laundon
Решіточник червоний	<i>Clathrus ruber</i> Pers. (C. cancellatus Fr.)
Ризоплака темноглазкова	<i>Rhizoplaca melanophthalma</i> (Ramond) Leuckert & Poelt
Рочела водоростеподібна	<i>Roccella phycopsis</i> (Ach.) (Roccella fucoides (Dicks.) Vain.
Русавскія долоненосна	<i>Rusavskia digitata</i> (S. Kondr.) S. Kondr. & Kärnef.
Рядовка величезна	<i>Tricholoma colossus</i> (Fr.) Quel.
Рядовка опенькоподібна	<i>Tricholoma focale</i> (Fr.) Ricken
Саркосома куляста	<i>Sarcosoma globosum</i> (Schmidel) Rehm
Свинуха Зерової	<i>Paxillus zerovae</i> Wasser
Сейрофора загадкова	<i>Seiophora contortuplicata</i> (Ach.) Froden
Сейрофора ямчаста	<i>Seiophora lacunosa</i> (Rupr.) Froden
Сироїжка синювата	<i>Russula turci</i> Bres.
Скварина небезпечна	<i>Squamarina periculosa</i> (Schaerer) Poelt
Скварина сочевиценосна	<i>Squamarina lentigera</i> (G. H. Weber) Poelt
Скварина щетиниста	<i>Squamarina cartilaginea</i> (With.) P. James in D. Hawksw. et al.
Склеродерма зірчаста	<i>Scleroderma geaster</i> Fr.
Солоріна двоспорова	<i>Solorina bispora</i> Nyl.
Солоріна мішкувата	<i>Solorina saccata</i> (L.) Ach.
Стікта закопчена	<i>Sticta fuliginosa</i> (Dicks.) Ach
Стікта лісова	<i>Sticta sylvatica</i> (Huds.) Ach.

Строчок Слоневського	<i>Gyromitra slonevskii</i> Heluta
Тамнолія щетиниста	<i>Thamnia vermicularis</i> (Sw.) Schaer.
Торнабеа щитоподібна	<i>Tornabea scutellifera</i> (With.) J.R. Laundon
Трутовик зонтичний	<i>Polyporus umbellatus</i> (Pers.) Fr.
Трутовик коренелюбний	<i>Polyporus rhizophilus</i> (Pat.) Sacc.
Трюфель літній	<i>Tuber aestivum</i> Vitt
Тукнерарія Лаурера	<i>Tuckneraria laureri</i> (Krempelh.) Randle & Thell
Умбілікарія багатолістоподібна	<i>Umbilicaria subpolyphylla</i> Oxn.
Уснея квітуча	<i>Usnea florida</i> (L.) Web. in Wigg.
Фелоринія Геркулесова	<i>Phellorinia herculeana</i> (Pers.) Kreisel
Феолепіота золотиста	<i>Phaeolepiota aurea</i> (Matt.) Maire
Філопор рожево-золотистий	<i>Phylloporus pelletieri</i> (Luv. apud Crouan)
Флокулярія Рікена	<i>Floccularia rickenii</i> (Bohus) Wasser
Фульгензія пустельна	<i>Fulgensia desertorum</i> (Tomin) Poelt
Хрящ-молочник золотисто-жовтий	<i>Lactarius chrysorrheus</i> Fr.
Хрящ-молочник криваво-червоний	<i>Lactarius sanguifluus</i> (Paulet) Fr.
Хрящ-молочник чорний	<i>Lactarius lignyotus</i> Fr.
Цетрарія степова	<i>Cetraria steppae</i> (Savicz) Kärnef.
Шишкогриб лускатий	<i>Strobilomyces strobilaceus</i> (Scop.) Berk.

Rare and endangered animal species

Hydropolyps:

Меризія азовська	<i>Moerisia maeotica</i> (Ostroumow, 1896)
Оліндіас несподіваний	<i>Olindias inexpectata</i> (Ostroumov, 1896)

Nemathelminthes

Аксоноліма замковий	<i>Axonolaimus sera</i> Tchesunov, 1976
Хроматоріна двоока	<i>Chromadorina bioculata</i> (Schultze, in Carus, 1857)

Annelides

Ейзенія гордєєва	<i>Eisenia gordejjeffi</i> Michaelsen, 1899
Археобдела каспійська	<i>Archaeobdella esmonti</i> Grimm, 1876
Жабоп'явка алжирська	<i>Batrachobdella algira</i> (Moquin-Tandon, 1846)
Глотківка Щоголева	<i>Erpobdella stschegolewi</i> (Lukin et Epstein, 1960)
Псевдотрохета п'ятикільчаста	<i>Fadejewobdella quinqueannulata</i> (Lukin, 1929)
П'явка медична	<i>Hirudo medicinalis</i> Linnaeus, 1758
П'явка аптечна	<i>Hirudo verbana</i> Carena, 1820
Трохета потайна	<i>Trocheta subviridis</i> Dutrochet, 1817
Трохета Биковського	<i>Trocheta bykowskii</i> Gedroyc, 1913

Crustaceans

Брахінекталякаюча	Branchinecta ferox (M. Milne-Edwards, 1840)
Бранхінекта маленька	Branchinecta minuta (S. Smirnov, 1948)
Бранхінекта східна	Branchinecta orientalis G.O. Sars, 1901
Бранхіпус Шаффера	Branchipus schaefferi (Fischer, 1834)
Танімастикс ставковий	Tanymastix stagnalis (Linnaeus, 1758)
Бранхінела колюча	Branchinella spinosa (H. Milne Edwards, 1840)
Бранхінектела середня	Branchinectella media (Schmankewitsch 1873)
Дрепанозурус дволикий	Drepanosurus birostratus (Fischer, 1851)
Мізида аномальна	Hemimysis anomala Sars, 1907
Мізида зубчаста	Hemimysis serrata Bacescu, 1938
Мізида Варпаховського	Katamysis warpachowskyi Sars, 1893
Гмеліна Кузнецова	Gmelina kusnetzowi Sowinsky, 1904
Гмеліна маленька	Gmelina pusilla Sars, 1896
Ніфарг середній	Nipargoides intermedius (Carausu, 1943)
Іфігенела шаблінська	Iphigenella shablensis (Carausu, 1943)
Іфігенела колючконога	Iphigenella acanthopoda Sars, 1896
Іфігенела Андрусова	Iphigenella andrussovi (Sars, 1896)
Лісмата щетинконога	Lysmata seticaudata Risso, 1816
Широкопалий рак	Astacus astacus (Linnaeus, 1758)
Морський кріт	Upogebia pusilla (Petagna, 1792)
Трав'яний краб	Carcinus aestuarii Nordo 1847
Волохатий краб	Pilumnus hirtellus (Linnaeus, 1761)
Кам'яний краб	Eriphia verrucosa Forskall, 1755
Ксантопореса	Xantho poressa (Olivi, 1792)
Мармуровий краб	Pachygrapsus marmoratus Fabricius, 1787
Прісноводний краб	Potamon tauricum (Czerniavsky 1884)
Смірновіелла редукована	Sergiosmirnovia reducta (Monchenko, 1977)
Кольпоциклоп прісноводний	Colpocyclops dulcis Monchenko, 1977
Кольпоциклоп шипуватий	Colpocyclops longispinosus (Monchenko, 1977)
Гемідіаптом Рилова	Hemidiaptomus rylovi (Charin, 1928)
Спеодіаптомус Бірштейна	Speodiaptomus birsteini Borutzky, 1962
Arachnida	
Скорпіон кримський	Euscorpius tauricus (Koch, 1838)
Сольпуга звичайна	Galeodes araneoides (Pallas, 1772)
Myriapods	
Багатозв'яз гірський український	Polydesmus montanus Daday, 1889
Лептоюлюс Семенкевича	Leptojuulus semenkevitchi Lohmander, 1928

Мухолювка звичайна

Collembolan

Тетрадонтофора блакитна

Моруліна пухирчаста

Insects

Екдіонурус єдиний

Гептагенія Самоха

Красуня блискуча кримська

Красуня діва

Стрілка Ліндена

Дозорець-імператор

Кордулегастер кільчастий

Кордулегастер двозубчастий

Офігомфус Цецилія

Левкоринія білолоба

Бабка перев'язана

Емпуза смугаста

Емпуза піщана

Ірис плямистий

Боліварія короткокрила

Пилкохвіст Болдирева

Пилкохвіст лісовий

Пилкохвіст Плігінського

Пилкохвіст український

Дибка степова

Коник-товстун степовий

Анадримадуза Ретовського

Цвіркун візантійський

Тріскачка ширококрила

Палінгенія довгохвоста

Ембія реліктова

Кошеніль польська

Коранус сірий

Онкоцефал кримський

Стрибун Бессера

Красотіл пахучий

Слимакоїд кримський, турун кримський
1811)

Scutigera coleoptrata (Linnaeus, 1758)

Tetradontophora bielensis (Waga, 1842) Dunger, 1961

Morulina verrucosa (Borner, 1903)

Ecdyonurus solus, Kłonowska-Olejnik, Prokopov & Godunko, 2007

Heptagenia samochoi (Demoulin, 1973)

Calopteryx splendens taurica Selys, 1853

Calopteryx virgo (Linnaeus, 1758)

Erythromma lindenii (Selys, 1840)

Anax imperator Leach, 1815

Cordulegaster boltoni (Donovan, 1807)

Cordulegaster bidentata Selys, 1843

Ophiogomphus cecilia (Fourcroy, 1785)

Leucorrhinia albifrons (Burmeister, 1832)

Sympetrum pedemontanum (Allioni, 1776)

Empusa fasciata Brulle, 1836

Empusa pennicornis (Pallas, 1773)

Iris polystictica (Fischer-Waldheim, 1846)

Bolivaria brachyptera (Pallas, 1773)

Poecilimon boldyrevi Miram, 1938

Poecilimon schmidtii (Fieber, 1853)

Poecilimon pliginskii Miram, 1929

Poecilimon ukrainicus Bey-Bienko, 1951

Saga pedo (Pallas, 1771)

Callimenes multituberculatus (Fischer-Waldheim, 1833)

Anadrymadusa retowskii (Adelung, 1907)

Pseudomogoplistes buzantius Gorochoy, 1995

Bryodemella tuberculata (Fabricius, 1775)

Palingenia longicauda (Olivier, 1791)

Haploembia solieri (Rambur, 1842)

Porphyropha polonica (Linnaeus, 1758).

Coranus griseus (Rossi, 1790)

Oncocephalus paternus Putshkov, 1984

Cephalota besseri (Dejean, 1826)

Calosoma (s.str.) *sycophanta* (Linnaeus, 1758).

Carabus (*Procerus*) *scabrosus tauricus* (Bonelli,

Турун угорський	Carabus (Pachystus) hungaricus (Fabricius, 1792)
Турун бесарабський 1823)	Carabus (Tomocarabus) bessarabicus (Fischer von Waldheim, 1823)
Турун Ештрайхера	Carabus (Trachycarabus) estreicheri (Fischer von Waldheim, 1822)
Турун Менетріє	Carabus (Carabus) menetriesi (Hummel, 1827)
Турун Щеглова	Carabus (s.str.) stschegłowi (Mannerheim, 1827)
Жужелиця Шевролата	Parazuphium chevrolati (Castelnau 1833)
Жужелиця дама	Carterus (s. str.) dama (Rossi, 1792)
Псевдофаенопс Якобсона	Pseudophaenops jacobsoni (Pliginsky, 1912)
Турун печерний Дублянського	Taurocimmerites dublanskii Belousov, 1998.
Плавунець широкий	Dytiscus latissimus (Linnaeus, 1758)
Плавунець дволінійний	Graphoderes bilineatus (De Geer, 1774)
Стафілін волохатий	Emus hirtus (Linnaeus, 1758)
Бистрик короткокрилий	Ocypus curtipennis (Motschulsky, 1849)
Стафілін Плігінського	Tasgius pliginskii (Bernhauer, 1915)
Кведій карпатський	Quedius transsylvanicus (Weise, 1875)
Скарабей священний	Scarabaeus sacer (Linnaeus, 1758)
Цератофій багаторогий	Ceratophyus polyceros (Pallas, 1771)
Большелязм однорогий	Bolbelasmus unicornis (Scrank, 1789)
Бронзівка особлива	Protaetia (Cetonischema) speciosa speciosa (Adams, 1817)
Жук-самітник	Osmoderma barnabita (Motschulsky, 1845)
Жук-олень, рогач звичайний	Lucanus cervus cervus (Linnaeus, 1758)
Вусач великий дубовий	Cerambyx cergo (Linnaeus, 1758)
Вусач альпійський	Rosalia alpina (Linnaeus, 1758)
Морімус темний	Morimus funereus (Mulsant, 1863)
Вусач-червонокрил Келлера	Purpuricenus kaehleri (Linnaeus, 1758)
Вусач земляний-хрестоносець (коренеїд хрестоносець)	Dorcadion equestre (Laxmann, 1770)
Вусач земляний Мокржецького	Dorcadion mokrzheckii (Jacobson, 1902)
Вусач мускусний	Aromia moschata (Linnaeus, 1758)
Златка блискуча	Buprestis splendens (Fabricius, 1774)
Евритірея золотиста	Eurythyrea aurata (Pallas, 1776)
Ковалик Паррейса	Alaus parreyssi (Steven, 1830)
Ковалик сплюснений	Neopristilophus depressus (Coermar, 1822)
Плоскотілка червона	Cucujus cinnabarinus (Scopoli, 1763)
Чекініола пластисцелідина	Cecchiniola platyscelidina (Jacobson, 1908)
Хризоліна карпатська	Chrysolina carpatica (Fuss)

Ореїна плагіата	Oreina plagiata (Sufrian, 1861)
Ореїна зелена	Oreina viridis (Duftschmidt, 1825)
Левкомігус білосніжний	Leucomigus candidatus (Pallas, 1771)
Брахіцерус зморшкуватий	Brachycerus sinuatus (Olivier, 1807)
Ліксус катрановий	Lixus canescens (Fischer-Waldheim, 1835)
Жиряк гладенький	Liparus laevigatus (Gyllenhal, 1834)
Аскалаф строкатий	Libelloides macaronius (Scopoli, 1763)
Велетенський мурашиний лев західний	Acanthaclisis occitanica (Villers, 1789)
Мантіспа штирійська	Mantispa styriaca (Poda, 1761)
Комарівка італійська	Bittacus italicus (Muller, 1786)
Льодовичник Вествуда	Boreus westwoodi Hagen, 1866
Оксиетира жовтовуса	Oxyethira flavicornis (Pictet, 1834)
Махаон	Papilio machaon (Linnaeus, 1758)
Подалірій	Iphiclides podalirius (Linnaeus, 1758)
Поліксена	Zerynthia polyxena ([Denis et Schiffermuller], 1775)
Аполлон	Parnassius apollo (Linnaeus, 1758)
Мнемозина	Parnassius mnemosyne (Linnaeus, 1758)
Зегрис Евфема	Zegris eupheme (Esper, 1805)
Аврора біла	Euchloe ausonia (Hubner, [1804])
Жовтх торфовищний	Colias palaeno (Linnaeus, 1761)
Носатка-листовидка	Libythea celtis (Laicharting in Fuessly, 1782)
Люцина	Hamearis lucina (Linnaeus, 1758)
Стрічкарка тополева	Limenitis populi (Linnaeus, 1758)
Райдужниця велика	Apatura iris (Linnaeus, 1758)
Сонцевик фау-біле	Nymphalis vaualbum ([Denis & Schiffermuller], 1775)
Сатир залізний	Hipparchia statilinus (Hufnagel, 1766)
Сатир евксинський	Pseudochazara euxina (Kusnezov, 1909)
Клімена	Esperarge climene (Esper, 1783)
Чорнушка Манто	Erebia manto ([Denis & Schiffermuller], 1775)
Чорнушка Фегея	Proterebia afra (Fabricius, 1787) (= phegea Borkhausen, 1788)
Трифіза Фрина	Triphysa phryne (Pallas, 1771)
Сінниця Геро	Coenonympha hero (Linnaeus, 1761)
Томарес Ногеля	Tomares nogelii (Herrich-Schaffer, 1851)
Томарес каллімах	Tomares callimachus (Eversmann, 1848)
Синявець піренейський	Agriades pyrenaicus (Boisduval, 1840)
Синявець римнус	Neolycaena rhymnus (Eversmann, 1832)
Синявець Пилаон	Plebeius pylaon (Fisher von Waldheim, 1832)

Синявець Буадюваля (синявець ероїдес)	Polyommatus boisduvalii (Herrich-Schaffer, 1843)
Синявець Бавій	Pseudophilotes bavius (Eversmann, 1832)
Бражник мертва голова	Acherontia atropos (Linnaeus, 1758)
Бражник дубовий	Marumba quercus ([Denis & Schiffermuller], 1775)
Бражник хорватський	Hemaris croatica (Esper, 1779)
Бражник скабіозовий	Hemaris tityus (Linnaeus, 1758)
Бражник карликовий	Sphingonaepiopsis gorgoniades (Hubner, 1819)
Бражник прозерпіна	Proserpinus proserpina (Pallas, 1772)
Бражник південний молочайний	Hyles nicaea (De Prunner, 1798)
Сатурнія велика	Saturnia pyri ([Denis & Schiffermuller], 1775)
Сатурнія мала	Eudia pavonia (Linnaeus, 1758)
Сатурнія середня	Eudia spini ([Denis & Schiffermuller], 1775)
Сатурнія руда	Aglia tau (Linnaeus, 1758)
Шовкопряд кульбабовий	Lemonia taraxaci ([Denis & Schiffermuller], 1775)
Шовкопряд Балліона	Lemonia ballioni (Christoph, 1888)
Ендроміс березовий	Endromis versicolora (Linnaeus, 1758)
Стрічкарка велика червона	Catocala dilecta (Hubner, 1808)
Стрічкарка диз'юнктивна	Catocala disjuncta (Geyer, 1828)
Стрічкарка червоно-жовта	Catocala diversa (Geyer, 1828)
Стрічкарка блакитна	Catocala fraxini (Linnaeus, 1758)
Стрічкарка орденська малинова	Catocala sponsa (Linnaeus, 1767)
Каптурниця пишна	Cucullia magnifica (Freyer, 1840)
Каптурниця блискуча	Cucullia splendida (Stoll, 1782)
Каптурниця срібляста	Cucullia argentina (Fabricius, 1787)
Каптурниця срібна	Cucullia argentea (Hufnagel, 1766)
Совка Гайварда	Divaena haywardi (Tams, 1926)
Совка розкішна	Staurophora celsia (Linnaeus, 1758)
Евхальція різнобарвна	Euchalcia variabilis (Piller & Mitterpacher, 1783)
Совка трейчке	Periphanes treitschkei (Fivaldsky, 1835)
Совка сокиркова	Periphanes delphinii (Linnaeus, 1758)
Красик веселий	Zygaena laeta (Hubner, 1790)
Пістрянка понтійська	Zygaena sedi (Fabricius, 1787)
Ведмедиця велика.	Pericallia matronula (Linnaeus, 1758)
Ведмедиця-господиня	Callimorpha dominula (Linnaeus, 1758)
Плероневра хвойна	Pleroneura coniferarum (Hartig, 1837)
Бластикотома папоротева	Blasticotoma filiceti Klug, 1834

Рогохвіст-авгур	<i>Urocerus augur</i> (Klug, 1803)
Ксифідрія строката	<i>Xiphydria picta</i> Konow, 1897
Ксифідрія Маркевича (коновія Маркевича)	<i>Xiphydria markewitshi</i> Ermolenko, 1960
Орусус паразитичний	<i>Orussus abietinus</i> (Scopoli, 1763)
Пахіцефус степовий	<i>Pachycephus cruentatus</i> (Eversmann, 1847)
Янус червононогий	<i>Janus femoratus</i> (Curtis, 1830)
Каламеута жовта	<i>Calameuta idolon</i> (Rossi, 1794)
Цефус Загайкевича	<i>Cephus zahaikevitchi</i> (Ermolenko, 1971)
Харакопіг скіфський	<i>Characopygus scythicus</i> Dovnar-Zapolskij, 1931
Ценеліда сітчаста	<i>Caenolyda reticulata</i> (Linnaeus, 1758)
Мегалодонт середній	<i>Megalodontes medius</i> Konow, 1897
Абія виблискуюча	<i>Abia fulgens</i> Zaddach, 1863
Абія блискуюча	<i>Abia nitens</i> (Linnaeus, 1758)
Арге Беккера	<i>Arge beckeri</i> (Tournier, 1889)
Сіобла бальзамінова	<i>Siobla sturmi</i> (Klug, 1817)
Трачсхожий	<i>Tenthredo propinqua</i> Klug, 1817
Долерус степовий	<i>Dolerus ciliatus</i> Konow, 1891
Долерус короткокрилий	<i>Dolerus subalatus</i> Kerensky, 1926
Мегариса рогохвостова	<i>Megarhyssa superba</i> (Schrank, 1781)
Мегариса перлата	<i>Megarhyssa perlata</i> (Christ, 1791)
Доліхомітус головастиий	<i>Dolichomitus cephalotes</i> (Holmgren, 1859)
Архірилея чорна	<i>Archirilleya inopinata</i> Silvestri, 1920
Тетрамеза пунктирована	<i>Tetramesa punctata</i> Zerova, 1965
Горіхотворка велетенська	<i>Ibalia rufipes</i> Cresson, 1879
Сапіга-полохрум	<i>Polochrum repandum</i> Spinola, 1805
Сколія-гігант	<i>Megascolia maculata</i> (Drury, 1773)
Сколія односмугова	<i>Scolia galbula</i> (Pallas, 1771)
Кольпа Клюге (кампсосколія жовтоволоса)	<i>Colpa klugii</i> (Vander Linden, 1827)
Дисцелія зональна	<i>Discoelius zonalis</i> (Panzer, 1801)
Целонітес абревіатус кримський	<i>Celonites abbreviatus tauricus</i> Kostylev, 1935
Евментрикрапковий	<i>Eumenes tripunctatus</i> (Christ, 1791)
Онїхоптерохеїлюс Палласа	<i>Onychopterocheilus pallasii</i> (Klug, 1805)
Паравеспа царська	<i>Paravespa rex</i> (Schulthes, 1923)
Криптохїл кільчастий (Fabricius, 1798)	<i>Cryptocheilus alternatus</i> (Lepelletier, 1845) = <i>C. annulatus</i>

Криптохіл червонуватий	Cryptocheilus rubellus (Eversmann 1846)
Аноплій самарський	Anoplius samariensis (Pallas, 1771)
Амофіла сарептська	Ammophila sareptana Kohl, 1884
Церцеріс горбкуватий	Cerceris tuberculata (Villers, 1787)
Сфекс жовтокрилий	Sphex flavipennis Fabricius, 1793
Сфекс рудуватий	Sphex funerarius Gussakovskij, 1934
Лярра анафемська	Larra anathema (Rossi, 1790)
Стиз двокрапковий	Stizus bipunctatus (F. Smith, 1856)
Стиз смугастий	Stizus fasciatus (Fabricius, 1781)
Стизоїд тризубий	Stizoides tridentatus (Fabricius 1775)
Мелітурга булавовуса	Melitturga (Melitturga) clavicornis (Latreille, 1806)
Андрена червоноплямиста	Andrena (Melandrena) stigmatica Morawitz, 1895
Андрена велика	Andrena (Melandrena) magna Warncke, 1965
Андрена золотонога	Andrena (Euandrena) chrysopus Perez, 1903
Андрена ошатна	Andrena (Poliandrena) ornata Morawitz, 1866
Андрена степова	Andrena (Didonia) stepposa Osytshnjuk, 1977
Мелітта Ванковича	Melitta (Cilissa) wankowiczi (Radoszkowski, 1891)
Дазипода (мохнонога бджола)	
Шипоносна	Dasyпода (Megadasypoda) spinigera Kohl, 1905
Галикт луганський	Halictus (Argalictus) luganicus Bluthgen, 1936
Бджола-муляр	
(бджола-ліпниця) Лефевра	Megachile (Chalicodoma) lefebvrei Lepeletier, 1841
Мегахіла (бджола-листоріз) Жіро	Megachile (Xanthosarus) giraudi Gerstaecker, 1869
Гоплітіс рудий	Hoplitis (Megalosmia) fulva (Eversmann, 1852)
Трахуза опушена	Trachusa (Archianthidium) pubescens (Morawitz, 1872)
Стеліс кільчастий	Stelis (Heterostelis) annulata (Lepeletier, 1841)
Антофора чорновійчаста	Anthophora (Lophanthophora) atricilla Eversmann, 1852
Антофора коренаста	Anthophora (Lophanthophora) robusta (Klug, 1845)
Кубіталія чорна	Cubitalia (Cubitalia) morio Friese, 1911
Евцера (довговуса бджола) вірменська	Eucera (Synhalonia) armeniaca (Morawitz, 1878)
Ксилокопа (бджола-тесляр) звичайна	Xylocopa (Xylocopa) valga Gerstaecker, 1872
Ксилокопа (бджола-тесляр) фіолетова	Xylocopa (Xylocopa) violacea (Linnaeus, 1758)
Ксилокопа (бджола-тесляр) райдушна	Xylocopa (Copoxya) iris (Christ, 1791)
Джміль моховий	Bombus (Bombus) muscorum (Linnaeus, 1758)
Джміль пахучий	Bombus (Subterraneobombus) fragrans (Pallas, 1771)
Джміль глинистий	Bombus (Megabombus) argillaceus Smith, 1854

Джміль вірменський	<i>Bombus (Thoracobombus) armeniacus</i> Radoszkowski, 1877
Джміль яскравий	<i>Bombus (Thoracobombus) pomorum</i> Panzer, 1805
Джміль лезус	<i>Bombus (Thoracobombus) laesus</i> Morawitz, 1875
Джміль червонуватий	<i>Bombus (Megabombus) ruderatus</i> (Fabricius, 1775)
Джміль оперезаний	<i>Bombus (Thoracobombus) zonatus</i> Smith, 1854
Ліометопум звичайний	<i>Liometopum microcephalum</i> (Panzer, 1798)
Тапінома кінбурнська	<i>Tapinoma kinburni</i> Karawajew, 1937
Ктенофора прикрашена	<i>Ctenophora festiva</i> Meigen, 1804
Ктир велетенський	<i>Satanas gigas</i> (Eversmann, 1855)
Ктир шершенеподібний	<i>Asilus crabroniformis</i> (Linnaeus, 1758)
Пилкоротиця південна	<i>Temnostoma meridionale</i> Krivosheina & Mamaev, 1962
Зубарик стегнуватий	<i>Merodon femoratooides</i> Paramonov, 1925
Зубарик грубоclubий	<i>Merodon crassifemoris</i> Paramonov, 1925
Зубарик чернолапий	<i>Merodon nigritarsis</i> Rondani, 1845
Пелекоцера широколоба	<i>Pelecocera latifrons</i> Loew, 1856
Красновуска Маккара	<i>Callicera macquarti</i> Rondani, 1844
Псарус черевастиий	<i>Psarus abdominalis</i> (Fabricius, 1794)
Урофора Дзедушицького	<i>Urophora dzieduszyckii</i> Frauenfeld, 1863
Mollusca	
Ставковик булавоподібний	<i>Lymnaea clavata</i> Westerlund, 1885
Ставковик потовщений	<i>Lymnaea pachyta</i> Westerlund, 1890
Турикаспія лінкта	<i>Turricaspia lincta</i> Milashevich, 1908
Оксихілюс Кобельта	<i>Oxychilus kobelti</i> (Lindholm, 1910)
Гранарія зернова	<i>Granaria frumentum</i> (Draparnaud, 1801)
Серуліна зубчаста	<i>Serrulina serrulata</i> (L. Pfeiffer, 1874)
Хондріна вівсяна	<i>Chondrina avenacea</i> (Bruguiere, 1792)
Перистома мердвенева	<i>Peristoma merduenianum</i> Krynicki, 1833
Простеномфалія карпатська	<i>Prostenomphalia carpathica</i> Baidaschnikov, 1985
Трохулюс опушений	<i>Trochulus villosulus</i> (Rossmassler, 1838)
Дробація банатська	<i>Drobacia banatica</i> (Rossmassler, 1838)
Хондруля Більца	<i>Chondrula bielzi</i> (Kimakowicz, 1890)
Слимак великий строкатий	<i>Helix lucorum</i> Linnaeus, 1758
Трохулюс Більца	<i>Trochulus bielzi</i> (A.Schmidt, 1860)
Плікутерія Любомирського	<i>Plicuteria lubomirskii</i> (Slosarski, 1881)
Равлик кришечковий струмковий	<i>Pomatias rivulare</i> (Eichwald, 1829)
Аріанта ефіопська	<i>Arianta aethiops</i> (Bielz, 1853)
Устриця їстівна	<i>Ostrea edulis</i> Linnaeus, 1758

Гіпаніслевіускула	Hypanis laeviuscula (Milachevitch, 1916)
Гіпанісскладчастий	Hypanis plicata (Milashevitch, 1916)
Cyclostomata	
Мінога карпатська	Eudontomyzon danfordi Regan, 1911
Мінога українська	Eudontomyzon mariae Berg, 1931
Pisces	
Осетершип	Acipenser nudiventris Lovetsky, 1828
Стерлядь прісноводна	Acipenser ruthenus Linnaeus, 1758
Осетер атлантичний	Acipenser sturio Linnaeus, 1758
Осетер російський	Acipenser gueldenstaedtii Brandt et Ratzeburg, 1833
Севрюга звичайна	Acipenser stellatus Pallas, 1771
Білуга звичайна	Huso huso (Linnaeus, 1758)
Ялець звичайний	Leuciscus leuciscus (Linnaeus, 1758)
Ялець Данилевського	Leuciscus danilewskii (Kessler, 1877)
Ялець-андрюга європейський	Telestes souffia Risso, 1827
Вирезуб причорноморський	Rutilus frisii (Nordmann, 1840)
Підустволзький	Chondrostoma variable Jakovlev, 1870
Бистрянкаросійська	Alburnoides rossicus Berg, 1924
Шемая азовська	Alburnus leobergi Freyhof et Kottelat, 2007
Шемая чорноморська	Alburnus sarmaticus Freyhof et Kottelat, 2007
Шемая кримська	Alburnus mentoides (Kessler, 1859)
Гольян озерний	Eupallasella percnurus (Pallas, 1814)
Рибець малий	Vimba tenella (Nordmann, 1840)
Пічкур дунайський	Gobio uranoscopus (Agassiz, 1828)
Білоперий пічкур дністровський	Romanogobio kesslerii (Dybowski, 1862)
Марена звичайна	Barbus barbus (Linnaeus, 1758)
Марена дніпровська	Barbus borysthenticus Dybowski, 1862
Марена кримська	Barbus tauricus (Kessler, 1877)
Марена Валецького	Barbus waleckii Rolik, 1970
Марена дунайсько-дністровська	Barbus petenyi Heckel, 1852
Карась звичайний, карась золотий	Carassius carassius (Linnaeus, 1758)
Щипавка сибірська	Cobitis melanoleuca Nichols, 1925
Умбра звичайна	Umbra krameri Walbaum, 1792
Лосось чорноморський	Salmo labrax Pallas, 1814
Лосось дунайський, головатиця	Hucho hucho Linnaeus, 1758
Харіус європейський	Thymallus thymallus (Linnaeus, 1758)
Минь річковий	Lota lota (Linnaeus, 1758)
Кефаль рамада	Liza ramada (Risso, 1827)

Морський чорт європейський	Lophius piscatorius Linnaeus, 1758
Зеус звичайний, сонцевик звичайний	Zeus faber Linnaeus, 1758
Морська голка товсторила	Syngnathus variegatus Pallas, 1814
Морська голка тонкорила	Syngnathus tenuirostris Rathke, 1837
Морський коник довгорилий	Hippocampus guttulatus Cuvier, 1829
Тригла жовта, морський півень жовтий	Chelidonichthys lucerna (Linnaeus, 1758)
Лаврак європейський	Dicentrarchus labrax (Linnaeus, 1758)
Кам'яний окунь зебра	Serranus scriba (Linnaeus, 1758)
Судак морський, судак буговець	Sander marinus (Cuvier, 1828)
Судак волзький, Берш	Sander volgensis (Gmelin, 1789)
Чоп звичайний, чоп великий	Zingel zingel (Linnaeus, 1766)
Чоп малий	Zingel streber (Siebold, 1863)
Перкарина чорноморська	Percarina demidoffi Nordmann, 1840
Йорж Балона	Gymnocephalus baloni Holcik et Hensel, 1974
Йорж носар	Gymnocephalus acerinus (Guldenstadt, 1774)
Йорж смугастий	Gymnocephalus schraetser (Linnaeus, 1758)
Зубарик звичайний	Diplodus puntazzo (Cetti, 1777)
Пагель червоний	Pagellus erythrinus (Linnaeus, 1758)
Бопс смугастий	Boops boops (Linnaeus, 1758)
Горбань темний	Sciaena umbra Linnaeus, 1758
Умбріна світла, горбань світлий	Umbrina cirrosa (Linnaeus, 1758)
Хроміс звичайний, морська ластівка	Chromis chromis (Linnaeus, 1758)
Гребінчастий губань золотистий	Ctenolabrus rupestris (Linnaeus, 1758)
Зеленушка носата	Symphodus rostratus (Bloch, 1791)
Губань зелений	Labrus viridis Linnaeus, 1758
Трьохперка чорноголова	Tripterygion tripteronotus (Risso, 1810)
Риба-присосок європейська	Lepadogaster lepadogaster (Bonnaterre, 1788)
Риба-присосок товсторила	Lepadogaster candolii Risso, 1810
Короткопера риба-присосок двоплямиста	Diplecogaster bimaculatus (Bonnaterre, 1788)
Піскара сіра	Callionymus risso Lesueur, 1814
Піскара бура	Callionymus pussilus Delaroche, 1809
Бичок паганель	Gobius paganellus Linnaeus, 1758
Бичок Букчича, бичок рись	Gobius bucchichi Steindachner, 1870
Бичок-каспіосома каспійський	Caspiosoma caspium (Kessler, 1877)
Бичок-пуголовочок Браунера	Benthophiloides brauneri Beling et Iljin, 1927
Бичок-пуголовок зірчастий	Benthophilus stellatus (Sauvage, 1874)
Арноглось середземноморська,	

камбала Кесслера

Arnoglossus kessleri Schmidt, 1915

Amphibians

Саламандра плямиста

Salamandra salamandra (Linnaeus, 1758)

Тритон дунайський

Triturus dobrogicus (Kiritzescu, 1903)

Тритон Кареліна

Triturus karelinii (Strauch, 1870)

Тритон альпійський

Mesotriton alpestris (Laurenti, 1768)

Тритон карпатський

Lissotriton montandoni (Boulenger, 1880)

Ропуха очеретяна

Bufo calamita Laurenti, 1768

Кумка жовточерева

Bombina (Bombina) variegata (Linnaeus, 1758)

Прудка жаба

Rana dalmatina Fitzinger in Bonaparte, 1839

Reptiles

Гекон середземноморський

Mediodactylus kotschy (Steindachner, 1870)

Жовтопуз безногий, жовтопузик

Pseudopus apodus (Pallas, 1775)

Ящірка зелена

Lacerta viridis (Laurenti, 1768)

Мідянка звичайна

Coronella austriaca Laurenti, 1768

Полоз жовточеревий, каспійський

Hierophis caspius (Gmelin, 1789)

Полоз візерунковий

Elaphe dione (Pallas, 1773)

Полоз сарматський, палласів

Elaphe sauromates (Pallas, 1814)

Полоз лісовий, ескулапів

Zamenis longissimus (Laurenti, 1768)

Полоз леопардовий

Zamenis situla (Linnaeus, 1758)

Гадюка Нікольського,

гадюка лісостепова

Vipera nikolskii Vedmederja, Grubant et Rudaeva, 1986

Гадюка степова

Vipera renardi (Christoph, 1861)

Birds

Пелікан рожевий

Pelecanus onocrotalus Linnaeus, 1758

Пелікан кучерявий

Pelecanus crispus Bruch, 1832

Баклан чубатий

Phalacrocorax aristotelis (Linnaeus, 1761)

Баклан малий

Phalacrocorax pygmaeus (Pallas, 1773)

Чапля жовта

Ardeola ralloides (Scopoli, 1769)

Косар

Platalea leucorodia Linnaeus, 1758

Коровайка

Plegadis falcinellus (Linnaeus, 1766)

Лелека чорний

Ciconia nigra (Linnaeus, 1758)

Казарка червоновола

Rufibrenta ruficollis (Pallas, 1769)

Гуска мала (гуска білолоба мала)

Anser erythropus (Linnaeus, 1758)

Лебідь малий

Cygnus bewickii Yarrell, 1830

Огар

Tadorna ferruginea (Pallas, 1764)

Нерозень

Anas strepera Linnaeus, 1758

Чернь червонодзьоба

Netta rufina (Pallas, 1773)

Чернь білоока	<i>Aythya nyroca</i> (Guldenstadt, 1770)
Гоголь	<i>Bucephala clangula</i> (Linnaeus, 1758)
Пухівка (гага)	<i>Somateria mollissima</i> (Linnaeus, 1758)
Савка	<i>Oxyura leucocephala</i> (Scopoli, 1769)
Крех середній (крех довгоносий)	<i>Mergus serrator</i> Linnaeus 1758
Скопа	<i>Pandion haliaetus</i> (Linnaeus, 1758)
Шулікар рудий	<i>Milvus milvus</i> (Linnaeus, 1758)
Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)
Лунь польовий	<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)
Лунь степовий	<i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1771)
Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i> (Linnaeus, 1758)
Яструб коротконогий (тювик європейський)	<i>Accipiter brevipes</i> (Severtzov, 1850)
Канюк степовий	<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1827)
Змієїд	<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788)
Орел-карлик	<i>Hieraaetus pennatus</i> (Gmelin, 1788)
Орел степовий	<i>Aquila rapax</i> (Temminck, 1828)
Підорлик великий	<i>Aquila clanga</i> Pallas, 1811
Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831
Могильник	<i>Aquila heliaca</i> Savigny, 1809
Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)
Орлан-білохвіст	<i>Haliaeetus albicilla</i> (Linnaeus, 1758)
Стерв'ятник	<i>Neophron percnopterus</i> (Linnaeus, 1758)
Гриф чорний	<i>Aegyptius monachus</i> (Linnaeus, 1766)
Сип білоголовий	<i>Gyps fulvus</i> (Hablizl, 1783)
Балабан	<i>Falco cherrug</i> Gray, 1834
Сапсан	<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771
Боривітер степовий	<i>Falco naumanni</i> Fleischer, 1818
Тетерук	<i>Lyrurus tetrix</i> (Linnaeus, 1758)
Глушець (глухар)	<i>Tetrao urogallus</i> (Linnaeus, 1758)
Орябок	<i>Tetrastes bonasia</i> (Linnaeus, 1758)
Журавель сірий	<i>Grus grus</i> (Linnaeus, 1758)
Журавель степовий	<i>Anthropoides virgo</i> (Linnaeus, 1758)
Дрохва	<i>Otis tarda</i> Linnaeus, 1758
Хохітва	<i>Tetrax tetrax</i> (Linnaeus, 1758)
Лежень	<i>Burhinus oedicnemus</i> (Linnaeus, 1758)
Пісочник великий (зуйок великий)	<i>Charadrius hiaticula</i> Linnaeus, 1758

П і с о ч н и к м о р с ь к и й (з у й о к м о р с ь к и й)	Charadrius alexandrinus (Linnaeus, 1758)
К у л и к - д о в г о н і г (х о д у л и ч н и к)	Himantopus himantopus (Linnaeus, 1758)
Ч о б о т а р (ш и л о д з ь о б к а)	Recurvirostra avosetta Linnaeus, 1758
К у л и к - с о р о к а	Haematopus ostralegus (Linnaeus, 1758)
К о л о в о д н и к с т а в к о в и й (п о р у ч а й н и к)	Tringa stagnatilis (Bechstein, 1803)
Б а р а н е ц ь в е л и к и й (д у п е л ь)	Gallinago media (Latham, 1787)
К у л ь о н т о н к о д з ь о б и й (к р о н ш н е п т о н к о д з ь о б и й)	Numenius tenuirostris Vieillot, 1817
К у л ь о н в е л и к и й (к р о н ш н е п в е л и к и й)	Numenius arquata (Linnaeus, 1758)
К у л ь о н с е р е д н і й (к р о н ш н е п с е р е д н і й)	Numenius phaeopus (Linnaeus, 1758)
Д е р и х в і с т л у ч н и й	Glareola pratincola (Linnaeus, 1766)
Д е р и х в і с т с т е п о в и й	Glareola nordmanni Nordmann, 1842
М а р т и н к а с п і й с ь к и й (р е г о т у н ч о р н о г о л о в и й)	Larus ichthyaetus Pallas, 1773
К р я ч о к к а с п і й с ь к и й	Hydroprogne caspia (Pallas, 1770)
К р я ч о к м а л и й	Sterna albifrons Pallas, 1764
Г о л у б - с и н я к	Columba oenas Linnaeus, 1758
П у г а ч	Bubo bubo (Linnaeus, 1758)
С о в а б о л о т я н а	Asio flammeus (Pontoppidan, 1763)
С о в к а	Otus scops (Linnaeus, 1758)
С и ч в о л о х а т и й	Aegolius funereus (Linnaeus, 1758)
С и ч и к - г о р о б е ц ь	Glaucidium passerinum (Linnaeus, 1758)
С о в а д о в г о х в о с т а	Strix uralensis Pallas, 1771
С о в а б о р о д а т а	Strix nebulosa Forster, 1772
С и п у х а	Tyto alba (Scopoli, 1769)
С и в о р а к ш а	Coracias garrulus Linnaeus, 1758
Ж о в н а з е л е н а (д я т е л з е л е н и й)	Picus viridis Linnaeus, 1758
Д я т е л б і л о с п и н н и й	Dendrocopos leucotos (Bechstein, 1803)
Д я т е л т р и п а л и й	Picoides tridactylus (Linnaeus, 1758)
Ж а й в о р о н о к с і р и й	Calandrella rufescens (Vieillot, 1820)
С о р о к о п у д ч е р в о н о г о л о в и й	Lanius senator Linnaeus, 1758
С о р о к о п у д с і р и й	Lanius excubitor Linnaeus, 1758
Ш п а к р о ж е в и й	Sturnus roseus (Linnaeus, 1758)
Т и н і в к а а л ь п і й с ь к а	Prunella collaris (Scopoli, 1769)
О ч е р е т я н к а п р у д к а	Acrocephalus paludicola (Vieillot, 1817)
З о л о т о м у ш к а ч е р в о н о ч у б а	Regulus ignicapillus (Temminck, 1820)
С к е л я р с т р о к а т и й	Monticola saxatilis (Linnaeus, 1766)

Синиця біла

Вівсянка чорноголова

Mammals

Їжак вухатий

Хохуля руська

Білозубка велика

Бурозубка альпійська

Кутора мала

Підковоніс малий

Підковоніс великий

Довгокрил звичайний

Нічниця гостровуха

Нічниця велика

Нічниця довговуха

Нічниця Наттерера

Нічниця триколірна

Нічниця ставкова

Нічниця Брандта

Нічниця вусата

Нічниця водяна

Вухань звичайний

Вухань австрійський

Широковух європейський

Вечірниця руда

Вечірниця мала

Вечірниця велетенська

Нетопир звичайний

Нетопир-карлик

Нетопир середземноморський

Нетопир Натуса

Нетопир кажановидний

Лилик двоколірний

Кажан пізній

Кажан північний

Заєць білий

Ховрах європейський

Ховрах крапчастий

Parus cyanus Pallas, 1770

Emberiza melanocephala Scopoli, 1769

Hemiechinus auritus (Gmelin, 1770)

Desmana moschata (Linnaeus, 1758)

Crocidura leucodon (Hermann, 1780)

Sorex alpinus (Schinz, 1837)

Neomys anomalus (Cabrera, 1907)

Rhinolophus hipposideros (Bechstein, 1800)

Rhinolophus ferrumequinum (Schreber, 1774)

Miniopterus schreibersii (Kuhl, 1817)

Myotis blythii (Tomes, 1857)

Myotis myotis (Borkhausen, 1797)

Myotis bechsteinii (Kuhl, 1817)

Myotis nattereri (Kuhl, 1817)

Myotis emarginatus (Geoffroy, 1806)

Myotis dasycneme (Boie, 1825)

Myotis brandtii (Eversmann, 1845)

Myotis mystacinus (Kuhl, 1817)

Myotis daubentonii (Kuhl, 1817)

Plecotus auritus (Linnaeus, 1758)

Plecotus austriacus (Fischer, 1829)

Barbastella barbastellus (Schreber, 1774)

Nyctalus noctula (Schreber, 1774)

Nyctalus leisleri (Kuhl, 1817)

Nyctalus lasiopterus (Schreber, 1780)

Pipistrellus pipistrellus (Schreber, 1774)

Pipistrellus pygmaeus (Leach, 1825)

Pipistrellus kuhlii (Kuhl, 1819)

Pipistrellus nathusii (Keyserling et Blasius, 1839)

Hypsugo savii (Bonaparte, 1837)

Vespertilio murinus Linnaeus, 1758

Eptesicus serotinus (Schreber, 1774)

Eptesicus nilssonii (Keyserling, Blasius, 1839)

Lepus timidus Linnaeus, 1758

Spermophilus citellus Linnaeus, 1766

Spermophilus suslicus (Gueldenstaedt, 1770)

Ховрах одеський	Spermophilus odessanus Nordmann, 1840
Сліпак білозубий	Nannospalax leucodon (Nordman,1840)
Сліпак подільський	Spalax zemni (Erxleben, 1777)
Сліпак піщаний	Spalax arenarius Reshetnik, 1939
Сліпак буковинський	Spalax graecus Nehring, 1898
Соня садова	Eliomys quercinus (Linnaeus, 1766)
Тушканчик великий	Allactaga jaculus (Pallas, 1788)
Ємуранчик звичайний	Scirtopoda telum Lichtenstein, 1823
Мишівка лісова	Sicista betulina (Pallas, 1779)
Мишівка Штранда	Sicista strandi Formosov, 1931
Мишівка степова	Sicista subtilis (Pallas, 1773)
Мишівка темна	Sicista severtzovi Ognev, 1935
Хом'як звичайний	Cricetus c ricetus (Linnaeus, 1758)
Хом'ячок сірий	Cricetulus migratorius (Pallas, 1773)
Полівка татранська	Microtus tatricus (Kratochvil, 1952)
Полівка снігова	Chionomys nivalis (Martins, 1842)
Строкатка степова	Lagurus lagurus (Pallas, 1773)
Сліпачок звичайний	Ellobius talpinus (Pallas, 1770)
Ведмідь бурий	Ursus arctos (Linnaeus, 1758)
Перегузня	Vormela peregusna (Guldenstadt, 1770)
Горностай	Mustela erminea (Linnaeus, 1758)
Норка європейська	Mustela lutreola Linnaeus, 1758
Тхір степовий	Mustela eversmanni Lesson, 1827
Тхір лісовий	Mustela putorius Linnaeus, 1758
Видрарічкова	Lutra lutra Linnaeus, 1758
Корсак	Vulpes corsac Linnaeus, 1758
Кіт лісовий	Felis sylvestris Schreber, 1777
Рись	Lynx lynx (Linnaeus, 1758)
Тюлень-монах	Monachus monachus (Hermann, 1779)
Афаліна	Tursiops truncatus (Montagu, 1821)
Морська свиня (азовка)	Phocoena phocoena (Linnaeus, 1758)
Дельфін звичайний (білобочка)	Delphinus delphis Linnaeus, 1758
Зубр	Bison bonasus (Linnaeus, 1758)
Кінь дикий	Equus caballus Boddaert, 1785

Annex 5: Summary of the Certification Assessment Process³

The certification assessment process begins with a candidate operation submitting an application to NEPCon. Based upon a review of the application, the scope of the area to be certified and discussions with the candidate, NEPCon will propose a certification process that includes either a preassessment and then a main assessment, or goes directly to a main assessment. Every candidate operation is assigned a NEPCon task manager who will liaise with the assessment lead auditor and the candidate to schedule and perform the evaluations.

NEPCon auditors are provided with detailed guidance on the certification process, including pre-assessment briefings (either in person or by telephone) and access to a written NEPCon handbook for forest assessment. The purpose of these briefings and the manual is to ensure that a consistent and thorough certification process is followed.

In addition to following the NEPCon procedures outlined in our forest evaluation handbook, there are three other ways in which we ensure accuracy and fairness in our certifications:

1. The assessment must involve individuals who are familiar with the particular region and type of forest management operation under evaluation. It is NEPCon policy to involve local specialists in all assessments.
2. Team members must be familiar with NEPCon certification procedures. Each NEPCon certification assessment has a designated lead auditor who must have participated in a formal NEPCon auditor-training course or previously participated in other NEPCon forest management assessments or audits.
3. The assessment must use region-specific standards (i.e. accredited FSC standard or a "regionalized" NEPCon Interim Standard, based on this NEPCon Generic Standard).

Team Selection and Planning – NEPCon selects a qualified lead auditor and other team members to participate in the assessment. The lead auditor's first task is to ensure that all team members understand the scope and intent of the assessment process. Responsibility for evaluation of different sections (i.e. specific criteria and indicators) of the standard are assigned to different team members, depending on their particular training and expertise. All team members can provide input into any principle, but lead responsibility is assigned for data collection, analysis and writing for each criterion and indicator.

Stakeholder notification: At least 45 days prior to forest evaluation, NEPCon notifies stakeholders of the pending assessment and requests stakeholders' observations or comments with regard to the operations conformance with the certification standard.

Fieldwork and Data Collection – Evaluation of conformance with the standard is based upon data collection by the auditors through review of FME management documentation, interviews with staff and stakeholders, and field observations and measurements. The team organizes opening meetings with

³ For detailed information about procedures, contact our headquarters or regional offices through www.nepcon.net

the FME staff to review the assessment scope and procedures and certification standards. Documentation review and interview with FME staff begin immediately. The assessment process then moves quickly to the field phase. Inspections are made to sites chosen by NEPCon auditors based on a comprehensive review of the candidate FME's forest holdings and management activities, discussions with interested/affected parties, and identification of critical issues or challenging sites. Site visits occur in the forest, at processing facilities, and in surrounding communities. Visits emphasize management activities of all types and phases and different biological or physical conditions.

Team members meet independently with stakeholders. All assessments solicit and incorporate input (confidential and/or open) from directly affected and/or knowledgeable stakeholders, including local communities, adjoining landowners, local forest industry, environmental organizations, government agencies, and scientific researchers. During these consultations, assessment team members explain the assessment process, solicit opinions, and gather impressions about the field performance of the operation being assessed.

Data Analysis and Decision making – Throughout the assessment the team meets independently to discuss progress in gathering information, and discuss preliminary findings. The assessment team works in a consensus fashion to analyze information and evidence gathered, evaluate conformance and reach agreement on their findings as to the certification of the candidate operation.

The assessment team evaluates performance by the FME at the indicator level of the standard. Any non-conformances are analyzed and classified as either minor or major. A nonconformance is considered major if it results in a fundamental failure to achieve the objective of the relevant criterion in the standard. Conversely, a nonconformance is considered minor if the impacts are limited in scale, prompt corrective action has been taken to ensure it will not be repeated and it does not result in a fundamental failure to achieve the objective of the relevant criterion. For each area of nonconformance identified, the assessment team develops a nonconformity report (NCR) which is classified as follows:

- **Major Nonconformity Report (NCR)** is issued to document a major nonconformance with an indicator(s)/criterion that the candidate FME must correct before NEPCon certification is granted;
- **Nonconformity Report (NCR)** is issued to document a minor nonconformance that candidate FME must correct by a specific deadline (i.e. short term - usually within one year) during the renewable five-year certification period (which is the standard FSC certification contract period); and,
- **Observation** is a very minor problem or the early stages of a problem which do not of itself constitute a nonconformance, but which the auditor considers may lead to a future nonconformance if not addressed by the client. An observation may be a warning signal on a particular issue that, if not addressed, could turn into a nonconformance in the future.

Report Write-up – following the forest evaluation, the team prepares the certification assessment report. This report follows a standardized format and includes detailed findings of performance and proposes pre-conditions (major non-conformances), NCRs or observations.

Review of Assessment Report by Candidate Operation, Independent Peer Reviewers and NEPCon Decision Review – the candidate operation, at least one peer reviewer, and NEPCon regional staff, review each certification assessment report.

Certification Decision – Once the above steps are completed, the applicable NEPCon regional office coordinates a certification decision process. If a certification decision is to approve certification, a five-

year certification contract will be executed which requires annual on-site audits. If an operation is not approved, the certification decision will establish what must be done in order for the operation to achieve certified status in the future.